

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Siklósi Táncsics Mihály Gimnázium és
Általános Iskola
Kanizsai Dorottya Általános Iskolája

Hatályos 2026. szeptember 1-től.

Tartalom	
BEVEZETÉS	5
<i>Az iskola küldetésnyilatkozata</i>	5
<i>Az iskola jövőképe</i>	6
1. NEVELÉSI PROGRAM	6
1.1. <i>Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai</i>	6
1.2. <i>Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai</i>	8
1.3. <i>A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</i>	11
1.4. <i>A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési elvek</i>	13
1.5. <i>Környezeti nevelési program</i>	21
1.5.1. <i>A környezeti nevelés fogalma</i>	21
1.5.2. <i>A környezeti nevelés jogszabályi háttere</i>	22
1.5.3. <i>Közüoktatási stratégiai célok figyelembevétele a környezeti nevelésben</i>	22
1.5.4. <i>Helyzetelemzés</i>	23
1.5.5. <i>Gyakorlati környezeti nevelési tevékenységeink</i>	26
1.6. <i>A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység</i>	31
1.6.1. <i>A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők</i>	32
1.6.2. <i>Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók</i>	33
1.6.3. <i>Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program</i>	34
1.6.4. <i>Sajátos nevelési igényű tanulók</i>	35
1.6.5. <i>Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás</i>	35
1.7. <i>Gyermekek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok</i>	37
1.8. <i>Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek</i>	38
1.9. <i>A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok</i>	39

1.10. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	40
1.11. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	41
1.12. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje.....	43
1.13. A felvétel és az átvétel szabályai	44
1.14. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témanapok, témahetek, projektoktatás.....	44
1.15. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	45
1.16. A horvát nemzetiségi nyelvoktató program	46
2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE.....	48
2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői.....	48
2.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai	54
2.3. A választható tantárgyak, foglalkozások	55
2.3.1. Etika/Hit- és erkölcstan oktatásának megszervezése, a tantárgy értékelése és minősítése.....	55
2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	56
2.5. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	56
2.6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása.....	56
2.7. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése	59
2.8. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése.....	62
2.8.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	62
2.8.2. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésnek rendje.....	63
2.8.3. Oktatási eredményvizsgálatok.....	64

2.8.4. A tanulók teljesítményének értékelése.....	65
2.8.5. A szöveges értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig.....	65
2.8.6. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai.....	66
2.9. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	66
2.10. A tanulók továbbhaladása	69
2.10.1. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei.....	69
2.11. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségkultúrájának megismerését szolgáló tananyag.....	70
2.12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	70
3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA	72
4. MELLÉKLETEK	73
4.1. Komplex Alapprogram.....	73
4.2. Legitimációs nyilatkozat	86

„MEGTANULTAM, HOGY MINDENKI A HEGYTETŐN AKAR ÉLNI, ANÉLKÜL HOGY TUDNÁ, HOGY A BOLDOGSÁG A MEREDÉLY MEGMÁSZÁSÁBAN REJLIK.” (WASS ALBERT)

BEVEZETÉS

- A köznevelési intézmény pedagógiai programja képezi az intézményben folyó nevelő-oktató munka tartalmi, szakmai alapjait. Pedagógiai programjának megalkotásához az intézmény számára a Köznevelési törvény biztosítja a szakmai önállóságot. Az iskola pedagógiai programja meghatározza:
 - Az iskola helyi tantervét, ennek keretén belül annak egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező, kötelezően választható és szabadon választható tanórai foglalkozásokat és azok óraszámait, az előírt tananyagot és követelményeket.
 - Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit, figyelembe véve a tankönyv ingyenes igénybevétele biztosításának kötelezettségét.
 - Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményeit, továbbá – jogszabály keretei között – a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formáját.
 - A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat.
 - A pedagógusok helyi intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait.
 - A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét, a tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendjét.
 - A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket.
- Az intézmény szerkezeti felépítését az SZMSZ szabályozza.

Az iskola küldetésnyilatkozata

Küldetésünk, közös pedagógiai hitvallásunk lényege, hogy a gyermekeket segítsük hozzá az egyéni képességeik és tehetségük kibontakoztatásához, a személyiségfejlődésük legadekvátabb útjainak meglátásához, az alapkompenciák magas szintű elsajátításához. Tevékenységünk középpontjában a minőségi gyermekközpontú oktató-nevelőmunka áll. Önálló ismeretszerzésre és önművelődésre készítünk fel szilárd alapkészségek kialakításával és folyamatos képességfejlesztéssel, a kompetencia alapú oktatás kiépítésével. Mind a hátrányok leküzdésére, mind a kiemelkedő képességekre fejlesztéssel válaszolunk. Munkánk során értékeket közvetítünk, képességeket fejlesztünk, és értékválasztásra sarkallunk. Úgy kell felkészítenünk tanulóinkat, hogy megfeleljenek az új kihívásoknak, hogy elhagyva az

adott iskolafokozatot a következő iskolafokozaton rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, képességekkel, készségekkel, melyekkel nemcsak hogy zökkenőmentesen, hanem az átlagosnál jobban illeszkednek majd be a tanulási folyamatba, a szervezeti életbe.

Mi, a Kanizsai Dorottya Általános Iskola dolgozói, a diákokkal és a szülőkkel együttműködve a kölcsönös megbecsülés és tisztelet, az egymás iránt érzett felelősségtudat jegyében végezzük munkánkat.

Célunk a testileg és lelkileg egészséges, kiegyensúlyozott, korszerű ismeretekkel rendelkező, önálló tanulásra fejlődésre képes ifjúság nevelése, akik ismerik saját lehetőségeiket és korlátaikat, és elsajátítják az élethosszig tartó tanulás képességét. Célunk megvalósításához elengedhetetlen a társadalom minden szereplője iránti partnerség, a szervezeti kultúra fejlesztése, és a nyitott, fejlődni és megújulni képes, az intézményi célok iránt elkötelezett tantestület.

Az iskola jövőképe

Iskolánk megtartva önállóságát és egyéni arculatát tudatosan vállalja az esélyteremtést, a képességkibontakoztatást, elért eredményeinkre építve a folyamatosan megújuló, a XXI. század kihívásainak megfelelő programok biztosítását. Elköteleztettek vagyunk abban, hogy tanulóink használható tudással és készségekkel gazdagodva kezdjék meg középfokú tanulmányaikat.

Inkluzív pedagógiai klímát teremtünk tanulóinknak, ösztönző és építő légkör megvalósítására törekszünk. A mindennapos nevelői munkát modern oktatásszervezési eljárásokkal gazdagítjuk, projekteket, témaheteket, témanapokat szervezünk; színes módszertant kínálunk fel a tanórákon. A gyermekeknek hasznos szabadidős tevékenységeket szervezünk, interperszonális és intraperszonális területeken is biztosítunk számukra fejlődési lehetőségeket. A fizikai és lelki egészségmegtartás kiemelt feladata mellett fontos szerepet kap a tehetséggondozás, az idegen nyelvek oktatása (angol, német, horvát nyelv).

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

Filozófiánk szerint az iskolai nevelő-oktató munkánk befogadó jellegű, mindenki számára hozzáférhető, valamint a tevékenykedtetésre, a saját élményű felfedezettő tanulásra helyezi a hangsúlyt. Mindez a változatos oktatásszervezési eljárásoknak, és a gazdag pedagógiai módszertannak köszönhető, melyet tanórán kívüli keretek között is működtetünk. Fontos szerepet kapnak az iskolai mentálhigiéné különböző területei, a személyiségfejlesztés, az egészséges életmódra nevelés, az egyéni és közösségi segítségnyújtás különböző formái.

Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink

Törekszünk arra, hogy

- diákjainkat a kulturált magatartás és kommunikáció jellemezze a közösségben. Az udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása, a fegyelem és önfegyelem, a közösségi érzés, áldozatvállalás fontos szerepet kap. Törekedjenek az előítéletmentességre, a konfliktusok kezelésére.
- diákjaink gondolkodását az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete jellemezze.
- diákjainknak legyen igényük a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Célunk az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt.

Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében

- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerint – egyénre szabott fejlesztése.
- Az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.
- Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használhatnak a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és alkalmazhatnak különböző cselekvésformákban.
- Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
- A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Tehetséggondozó stratégiánk vallja, hogy minden diák tehetséges valamiben, s ezért a tanulóink számára a tehetséggondozás széles spektrumát nyújtjuk tehetségterületüknek megfelelően.
- Tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek nevelése, akik kellő önismerettel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. Felkészítjük őket az esetleges kudarcok elviselésére is. Boldogságprogramunk a gyerekek mentális egészségének megőrzését tűzi ki célul pozitív attitűd, helyes megküzdési stratégiák megtanulása mellett.
- Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéne fontosságával.
- Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a tanulóban.
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, az értékes alkotások iránti igény megalapozása.

- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és az életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségeit kimunkáló pedagógiai tevékenység.
- A lemorzsolódás megelőzésére történő tanulástámogató pedagógiai módszerek alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén csoportokban folyó differenciált fejlesztés (Lásd. Komplex Alapprogram melléklet)

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai

Iskolánk nevelési célja a tanulók személyiségének formálása, esélyeinek növelése, kibontakozásuk támogatása.

Kiemelt feladataink

- Minden tanulónk számára biztosítani az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése az osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, a tantárgyak tananyagának elsajátítása során. A tanulók igényének kialakítása az egyéni ismeretszerzésre.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása. A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembevétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- Elősegíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben.
- Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.
- A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- A személyes meggyőződés és világkép kialakítása, az érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akarátát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- Azon hátrányoknak a csökkentése, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

- A lassúbb ütemben fejlődő, lemaradó tanulók beillesztése – lehetőség szerint – korosztályuknak megfelelő tanulócsoportba való integrációjuk révén.
- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása (inkluzivitás).
- A feladatok megvalósítását szolgáló eszközök, módszerek.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- Önálló intézményi innovációk megvalósítása, folyamatossá tétele.
- Az infokommunikációs technológia alkalmazásának folyamatos fejlesztése (internet, e-tananyagok, digitális projektmunkák).
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességének és kreativitásuknak a fejlesztése.
- A horvát nemzetiségi nyelvoktató program keretén belül a horvát nemzetiség és Horvátország történelmének, kultúrájának és hagyományainak megismerése, a horvát nyelv elsajátítása, a nemzetiségi identitás kialakítása és megerősítése.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai

Nevelési céljaink megvalósítása érdekében:

- Minden tanár legyen tudatában annak, hogy elsősorban saját élete példájával nevel.
- Az iskolai élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi kibontakozását.
- Személyi ügyekben a szeretetről és diszkrécióról se feledkezzen meg.
- Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét.
- Tartson rendszeres kapcsolatot diákjai osztályfőnökével, nevelőtanáraival, szüleivel, többi tanárával.
- Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezett egész tanévi munkáját, a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és mind tudatosabbá tétele érdekében időben végezze el.
- Legyen szakmailag és módszertanilag alaposan felkészült. Munkáját pontosság jellemezze.
- Szakmai munkaközösségével egyetértésben szervezze meg a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- Ismerje és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban. Ezek szerint cselekedjen.
- Vegyen részt a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében felmerülő elfoglaltságokba kapcsolódjon be.
- A munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken vegyen részt.
- A tantermekben, szertárban, tornateremben biztosítson rendet, a leltározásban vegyen részt.
- Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertessék a tanulókkal, (illetve a

fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

- A pedagógus a tanuló értékeléséről az elektronikus naplón keresztül rendszeresen értesítse a szülőket.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák, foglalkozások túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják. Az osztályközösség élén mint pedagógusvezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

A pedagógia elvei és gyakorlata szerint neveli tanítványait. Célzatosan összehangolja osztályában a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösséggé váljon, amelyben minden tanuló otthon van. Tanítványai családi háttérének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva, formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.

Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken való részvételével).

Az osztályfőnök

- alaposan ismeri tanítványait,
- az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi,
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus),
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,
- szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az e-napló útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat,
- igazolja a tanulók hiányzását,
- gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról,

- osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, és büntetésére.

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.

Az iskola társadalmi feladatát tekintve kettős szerepkört hivatott betölteni: oktatási és nevelési intézmény is. Nevelési intézményként a másodlagos szocializáció alapvető színterét képezi. Szekunder szocializációs közegként feladata azonban nem csupán a társadalmi normák közvetítése, a társadalmi beilleszkedésre való felkészítés, hanem a személyiség fejlődésének és a társas kapcsolatoknak a segítése is. Az iskolai szocializáció meghatározóan formálja majd a felnőttkori viselkedést és attitűdöket. Ezáltal az iskola személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai fontos pedagógiai feladatokat jelentenek az intézmény működésében.

Az iskolai szocializáció meghatározó tényezői: a **pedagógus**, a **kortársközösség** és az **iskolai szervezeti kultúra**. Így az iskolai személyiségformálás feladatait is e hármas tengely mellett célszerű összegyűjteni.

A **pedagógusok** tárgyi tudásuk átadásán túl modellként szolgálnak a gyermekek számára, személyiségük hatással van rájuk. A pedagógus ismeretátadó és iskolai személyiségformálásban betöltött szerepe egyaránt jelentősen megváltozott az elmúlt évtizedekben, a bekövetkező társadalmi változások átformálták a pedagógus szerepét.

A pedagógus

- az *aktív tanulás segítője*: a tanulási folyamatot a tanuló szükségleteinek megfelelően közvetett és közvetlen módon segíti,
- pedagógiai munkájába bevon *külső szakembereket* (pl.: védőnő, iskolarendőr, iskolapszichológus, iskolai szociális segítő), partnerszervezeteket (pl.: emberi jogi, mentálhigiénés, szociális szervezetek); él az oktatás-nevelés *külső helyszínei* (könyvtár, siklósi vár, múzeumok, színház, hangverseny, koncert, stb.) adta pedagógiai lehetőségekkel annak érdekében, hogy a tanulói kompetenciák fejlődjenek, a tanuló a jövőben képessé váljon ismeretei különböző helyzetekben való kreatív alkalmazására,
- *együttműködik* más tantárgyakat tanító pedagógusokkal a különböző ismeretkörből származó tananyagtartalmak integrálása céljából, részt vesz az együttes munkában a témákhoz szervezett események, témanapok, témahetek, tematikus hetek, projektek, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok, tehetséggondozó programok, stb. kapcsán a különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében:
 - a tananyag feldolgozásánál a tantárgyi tartalmakat a tanulói sajátosságokhoz illeszti
 - biztosítja számukra az egyéni haladási ütemet
 - differenciált oktatásában, nevelésében egyéni módszereket alkalmaz
 - az aktív tanulás segítésében együttműködik a tanuló tehetségének, különleges nevelés-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakemberrel,

- a tanulók értékelésében az *igazságosság, esélyteremtés, méltányosság* alapelveit szem előtt tartja, emberi méltóságukat tiszteletben tartja, az értékelése személyre szabott,
- a tanulási folyamatban a *tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat* előnyben részesíti (Komplex Alapprogram pedagógiai modellje; saját élményű tanulás, felfedeztető tanulás, projekt, tanulói portfólió, stb.),
- pedagógiai munkája során *fejlesztő tevékenysége* folyamatos, különösen fontos ez a különleges bánásmódot igénylő, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, kiemelkedően kreatív tanulók körében,
- ismeri és alkalmazza a digitális technológiával támogatott módszerek sokféleségét,
- olyan tanulási folyamatot tesz lehetővé, amelyben lehetővé válik a *pedagógus-diák együttműködés*, ezáltal teremtve mind a pedagógus, mind a tanuló számára új szerepet.

A közösség, ezen belül a **kortársközösség** is mint társas közeg létfontosságú szerepet játszik az ember egész életében. A különböző csoportok, amelyekhez az ember élete során tartozik, társas hatásaikon keresztül befolyásolják a viselkedését, gondolkodását, attitűdjét. A gyermek az iskolában kisebb-nagyobb közösségek tagja. Ezek a kisebb közösségek vagy csoportok (pl. alsó/felső tagozat, évfolyam, osztály, tanulói csoport) is formálják a személyiségét és társas kapcsolatait.

Az iskola nevelési programjával igyekszik a közösségfejlesztést szolgálni, tanórai és tanórán kívüli tevékenységeivel előremozdítani a kortárskapcsolatok épülését, azok elmélyülését és pozitív hatását a személyiségfejlődésre. Ennek érdekében az iskola

- a tanórákon tanulásszervezési eljárásaival lehetőséget ad a *társas tanulásra*, segíti a *csoport- vagy páros munkában végzett felfedező, tevékeny, együttműködésen alapuló tanulást* (pl. kooperatív munkaforma, páros munka, csoportmunka, KIP, projekt),
- tanórán kívüli tevékenységeket szervez különböző kortárs csoportokban (pl. napközi, tanulószoba, tehetséggondozó foglalkozások, felzárkóztató foglalkozások, kirándulások, túrák, táborok, sulibulik, témanapok, különböző osztály- és csoportprogramok).

A gyermek nem csupán kisebb-nagyobb közösségek tagja, hanem az iskola egészének építő és alkotóeleme. Az **iskola szervezeti kultúrája** az általa képviselt értékekkel, gondolkodás- és szemléletmóddal az iskolai személyiségformálás egyik szegmense. Az iskola nevelési programjával igyekszik pozitív és elfogadó klímát teremteni a tanítás-tanulás folyamatának összes résztvevője számára, ehhez a célhoz rendeli a pedagógiai munka módszertani alapelveit, tanulásszervezési eljárásait

- a *tantárgyköziség* különböző formáival (pl. projekt, témanap, témahét) segíti a tanulót a jelenségek komplex vizsgálatában és megértésében,
- a *tanulási környezetet* úgy alakítja, hogy a lehetőségekhez képest korszerű legyen, illeszkedjen a tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási közegként funkcionáljon,
- figyel arra, hogy a tanulók, pedagógusok, szülők és a pedagógiai munkát támogató összes szereplő *kommunikációja a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden* alapuljon,
- a tanulóval szemben támasztott *elvárásokat egyértelműen közli*, a tanulók értékelésében az *igazságosság, esélyteremtés, méltányosság* alapelveit alkalmazza az emberi méltóság tiszteletben tartásával,

- egyénre szabott tanulási lehetőségeket biztosít, csökkenti az egyéni hátrányok hatásait, figyel a hátránykompenzáció megvalósulására (pl. KIP),
- az *iskolai légkör bizalmi jellegének* megteremtésén dolgozik, a tanulási problémákra és személyes nehézségekre igyekszik minél előbb fényt deríteni, azokban segíteni, ennek érdekében az iskolában mentálhigiénés team (gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, iskolai pszichológus, iskolai szociális segítő és esetenként külső szakemberek) működik,
- programjaival mintát ad a szabadidő hasznos eltöltésére (pl. osztályprogramok, kirándulások, túrák, táborok),
- tevékenységeivel figyelmet fordít a gyermekek emberi jogi nevelésére, az egészséges személyiség és személyiségösszetevők kialakítására, megerősítésére (pl. boldogságprogram, pszichoszociális fejlesztő programok), a *nemzeti identitás kialakítására* (pl. történelmi személyekhez és eseményekhez, nemzeti ünnepekhez kapcsolódó ünnepségek, rendhagyó tanítási órák, témahetek, projektek, kirándulások, külső helyszínen zajló egyéb programok).

1.4. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési elvek

A teljeskörű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgálja, amelynek célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi egészségfejlesztési alapeladatok rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában (védőnői szolgálat, iskolaorvos, iskolapszichológus, iskolai szociális segítő, mentőszolgálat, helyi vállalkozások, rendőrség) a szereplők ésszerű bevonásával:

- mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt lehetőség szerint tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával a korosztályi sajátosságoknak megfelelően (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési tematika oktatása.

Az iskola a külső egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi az iskolapszichológus, az iskola-egészségügyi szolgálat véleményét.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma
- A környezet egészsége
- Az egészséget befolyásoló tényezők

- A jó egészségi állapot megőrzése
- A betegség fogalma
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Balesetek, baleset-megelőzés
- Elsősegélynyújtási alapismeretek
- A lelki egészség
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- A média egészséget meghatározó szerepe
- Fogyasztóvédelem
- Iskola-egészségügy igénybevétele

Egészségnevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedéseinek fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni és az életfordulókon, többek között serdülőkorban fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet, az egészség védelme. Jelentős szerepet kap benne a szülő, a család, az ifjúságvédő, a civil közösségek, sport- és egyéb egyesületek, média stb.

Az egészségkultúráltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

Már korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermeknek az egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az is, hogy segítsen a tanulóknak kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- az egészséges életvitel kialakításához,
- a helyes értékrend felépítéséhez,
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- az életmóddal kapcsolatos biológiai-pszichés tennivalók elsajátításához,
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,

- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészségérték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné, kiemelten a fogápolás területére terjednek ki.

Az egészségvédő életvitelhez szükséges képességek kialakítása hosszú folyamat, ezért elválaszthatatlan a nevelési folyamat egészétől. Alapelve, célja:

- az egészségkultúráltság emelése,
- olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- az életvezetési képességek fejlesztése,
- a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására,
- a környezeti- és egészség-tudatosság erősödésének előkészítése,
- a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára, a mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Tartalma:

- az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- a feladatok végrehajtását szolgáló program,
- az iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok:

- módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez,
- módszertani anyag a mindennapos testneveléshez, az egész napos iskola programja.

Az egészségnevelés fő jellemzői: az egészség megtartása, fokozása, az egészség visszaszerzésére irányuló és a személyiség formálását elősegítő tevékenység.

Területei:

- Egészségmegőrzés, a helyes életmód kialakítása
- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- Öltözködés

- Higiénia, tisztálkodás
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése
- Ésszerű napirend kialakítása

Szűrővizsgálatok

Iskolánk 2. 4. 6. 8. osztályos tanulóit a védőnő és a gyermekorvos, egy általuk elkészített, az iskola vezetésével egyeztetett terv szerint szűri a következő területeken:

- Hallás
- Látás, színlátás.
- Pajzsmirigy tapintásos vizsgálata. •
- Vérnyomásmérés
- Testsúly, testmagasság mérés, BMI számítás.
- Gerinctartás
- Lúdtalp
- Fogászat

Ennek eredményeképpen a tanulók időben szakorvosi ellátáshoz jutnak.

A vonatkozó ágazati jogszabályok alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az iskolai egészségvédelem főbb feladatait:

- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
- Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, a túlzott szénhidrát-fogyasztás következményeire, az életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
- Fejtse ki az elhízás okaira és következményeire vonatkozó tudnivalókat. Igény esetén adjon alternatívákat az elhízás elleni küzdelemhez.
- Valósítsa meg a személyes testi és lelki higiénia követelményeit. Fordítson kiemelt figyelmet a fogápolás helyes alapjainak elsajátítására.
- Szorgalmazza a testmozgás, aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetmegoldásokat) a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- Ismertesse a szexuális kultúrával erőszakmentes párkapcsolattal, és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászakadás elkerülésének módját, hangsúlyozva, hogy ezen szerek használata nem problémamegoldás.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
- Adjon gyakorlati tanácsot, az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljeskörű egészségfejlesztés szinterei:

a) Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás szintere. A nevelés dimenziói közt az egyik meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Az iskolavédőnő szerepet vállal a tanulók egészségfejlesztésében, minden osztályban, korcsoportnak megfelelő témákban, igény szerinti óraszámokban.

Az általános iskoláskorú gyermek és kamasz iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége közt jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. A napi rutinban a tanító/tanár folyamatosan neveli, felszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára. Az egész napos iskola keretében számtalan lehetőség és szükség mutatkozik az egészségnevelésre. Az életkori sajátosságok figyelembevételével ezeknek a szokásoknak, elvárásoknak a beépítése a gyermek személyiségébe elsődleges feladatunk.

b) Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddigi akarataikat mentálisan, fizikálisan, szociálisan, bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológia óra, természetismeret, irodalom, technika stb.
- „Egységóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása)

c) Tanórán kívüli feladatok:

- Szakkörök: elsősegélynyújtás, csecsemőgondozás, ehhez kapcsolódó versenyeken való részvétel
- Egységnevelési akciók (előadás, témanap, témahét, projekt, egészségnap)
- Nyári táborok (napközis táborok, vándortáborok)
- Előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben (pl. hegyekben) végzett túrák, kirándulások
- Továbbképzések
- Osztálykirándulások
- Boldogságórák
- Mindennapi testedzés megvalósítása:
 - Testnevelés órákon
 - Egész napos iskolai foglalkozásokba beillesztve
 - Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét

- Sportversenyek lebonyolítása
- A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Egészségfejlesztést segítő hasznos módszerek:

- Játékok
- Foglalkoztató előadások
- Közösségépítés
- Művészetek
- Programok
- Projektek

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, szaktanárok, iskolaorvos, védőnő,
- Külső partnerek: családsegítő szolgálat, szakszolgálati intézmény, egészségügyi szolgáltatók (pl. fogászati prevenciós csoport), sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők.

Egészségnevelés az iskolánkban:

Fontos

- a tájékozottság,
- a tanulók életkori jellemzői, adottságai, az évfolyamonkénti egymásra épülés.

A témák részletezése:

- Az egészség fogalma
- Az egészség, mint érték
- Az egészségkultúra kialakítása, fejlesztése
- Testkultúra, testápolás, testünk felépítése, serdülőkori változások
- Lelki egészségvédelem
- Az egészséges fiatal életmódja az iskolában, a családban
- Az egészséget veszélyeztető tényezők: helytelen életmód, kockázatos viselkedés, veszélyes környezet
- Egészségellenőrző vizsgálatok (testsúlyellenőrzés, vérnyomás-ellenőrzés, edzettségi önvizsgálat, mell önvizsgálata stb.)
- A betegségek megelőzései
- Orvoshoz fordulás
- Megelőzés
- Táplálkozás – mozgás
- Étkezési kultúra – ízlés, szokások, rendszeresség
- Az étrend szerepe az egészséges táplálkozásban
- Az élelmiszerek összetevői: szénhidrátok, zsírok, fehérjék, vitaminok, ásványi anyagok
- A napi táplálkozás aránya
- Teljesítmény és táplálkozás
- Testsúlyellenőrzés

- Az energiaigény (pihenés, tanulás, olvasás, mozgás)
- Az egészséges táplálkozás kritériumai: mértékletesség, kiegyensúlyozottság, változatosság
- Aktív és passzív pihenés
- A fittség paraméterei: egészséges táplálkozás, optimális testsúly, a szervezet napi edzése Testedzés – eredmény: légzésjavulás, erő- és állóképességnövelés, személyiségfejlesztés.
- Szabadidő helyes felhasználása – a helyes napirend
- Az alvás, étkezés, tanulás, testedzés, szabadidő egységes összehangolása, rendszere
- Rendszeresség
- A tanulás egészségtana (időbeosztás, hely, testtartás stb.)
- Kifáradás, jelzőrendszer
- A pihenés szerepe – aktív-passzív
- Vakáció, szabadidő hasznos eltöltése
- Testápolás – öltözködés – személyi higiéné
- Testünk felépítése és védelme
- Változások a serdülőkorban
- A külső megjelenés: ápoltság, tisztaság, esztétikum
- Testünk tisztántartása: testrészek higiénája, helyes fogápolás, fehérnemű szerepe, testápolószerek, napozás és veszélyei
- Öltözködés, divat, egészség
- Társkapcsolatok
- A serdülés hatása a személyiségre
- Érzelmi problémák: jó-rossz, öröm-káröröm, gonosz, harag, rémület, félelem, szeretet-szerelem, bátorság
- Értékrend: önértékelés fejlődése, nagy igazságérzet
- Fiúk, lányok barátsága
- Kirívó magatartás, utánpótlás
- Nemi érés tudatosulása
- Káros szenvedélyek – helyes döntések
- Élvezeti szerek hatásai
- Alapjelentések tudatosítása: szenvedély, szorongás, mérték, mértékletesség, hozzászokás, hiánytünetek, függőség
- Dohányzás: hatóanyag, aktív, passzív, hatása, használatának következményei megelőzés
- Alkohol: az ivás kultúrája, szokások, hatása a szervezetre, megelőzés
- Kábító hatású szerek: legális és illegális, a függőség fajtái, következményei,
- Drogfogyasztó magatartás kialakulása, hatása
- Egyéb függőségfajták: élvezeti szerek (kávé, csokoládé), szerencsejátékok, gyógyszerfogyasztás, PC, TV, videó rabsága Szexuális kultúra
- Érzelmek, barátság, változások kora
- Személyiségfejlődés
- Érettség

- Kapcsolati kultúra, erőszakmentes párkapcsolat fogalma, megelőzési lehetőségei
- Felelősség, erkölcs
- Fogamzásgátlás lehetőségek kamaszkorban, abortusz testi-lelki következményei, veszélyei
- Nemi egészség, harmónia
- Nemi betegségek: HPV, szifilisz, AIDS
- Egészséges környezet védelme
- Környezetünk tisztasága: iskola, otthon, utca, természet
- Víz, levegő, talaj, növény- és állatvilág védelme
- Környezetvédelmi előírások: környezetkímélő, energiatakarékos
- Új technológiák káros következményei
- Hulladék csoportosítása
- Hulladék gyűjtése: fedett, szelektív, fertőzésveszély
- Egyéni felelősség a természeti környezetünk iránt
- Balesetvédelem – elsősegélynyújtás
- Az emberi test felépítése
- Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, feladatai Mindegyik korcsoportban elsősegélynyújtás alapismeretek elsajátíttatása, segítőkézségre korai szocializáció.
- Mentőhívás.
- Tennivalók vészhelyzetben: balesetek, tüzesetek, sebellátás
- Mindennapos betegségek előfordulása: otthon, szabadidőben, iskolában, utazás közben
- Korunk veszélyforrásai: AIDS, alkoholizmus, kábítószer
- Elsősegélykészlet

Az iskola egészségfejlesztési stratégiájának kimunkálása hosszú távú előrejelzés lehet a tanulók életminőségében, a romló tendenciák megfékezésében, a javulás feltételeinek megteremtésében. Célunk az, hogy megtanítsuk gyermekeinket arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Ápolják érzelmeiket, ne váljon örömnélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:

A program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik. Az osztálytanítók, szaktanárok és osztályfőnökök, a diákönkormányzat és más alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program megvalósulását. A megvalósítás során a folyamatokat tervezzük, nyomon követjük, ellenőrizzük és értékeljük a megfogalmazott módszerek, értékek mentén.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás az, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, és spontán végzett

cselekedetekké válnak. A tanítók, később a tanárok a tanulók közt élve „érzékelik” a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan elsajátítandó ismeretek ellenőrizhetők, mérhetők. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés: A munkaterv szerint megszervezett témanapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek a programok során be kell épüljenek a tanuló és adott esetben a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé kell válnak. Ezek a programok igen gyakran versenyeztetéssel együtt valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

Visszacsatolás:

Az adott események, a tanév értékelése során elért eredmények reális feltérképezése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell, hogy mélyüljenek. Ezt az iskola és a tanárok az éves munkatervben, a program- és a foglalkozási tervekben tervezik meg.

1.5. Környezeti nevelési program

1.5.1. A környezeti nevelés fogalma

„Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekeket felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.

Ezért a környezeti nevelés:

- megfelelően stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő, ill. élettelen környezettel;
- kifejezi a szándékot és képességet a környezet aktív megismerésére; • felkelti az igényt, képessé tesz:
- a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására;
- összefüggő rendszerben történő értelmezésére; a rendszerben felismerhető kapcsolatok megértésére
- a problémák megkeresésére, okainak megértésére;
- kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és ezáltal a lehetséges megoldások megkeresésére;
- az egyéni és közösségi döntések felelőségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben;
- a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre.” (KöNKP, 2004)

1.5.2. A környezeti nevelés jogszabályi háttere

- || 1993. a közoktatási törvény 47. §-a, előírja, hogy az iskolai nevelési program részeként egészségnevelési és környezetnevelési programot kell kidolgozni. Célja és feladata a természeti és társadalmi környezethez való pozitív érzelmi viszony, pozitív viselkedési formák és magatartásmódok kialakítása, a környezeti kultúra iránti igény megalapozása, a gyermek közvetlen környezetében lévő élővilág megismertetése és megszerettetése, az élő és élettelen környezeti tényezők közötti leglényegesebb összefüggések megvilágítása, helyi adottságok, lehetőségek feltárásával, felhasználásával.
- || 1995. évi LIII. tv. A környezet védelmének általános szabályairól 54.§. 1. cikkelye, mely rögzíti, hogy „minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére.” A törvény a továbbiakban rendelkezik arról, hogy a környezeti nevelés iskolarendszeren belüli és azon kívüli formáiban elsősorban állami és önkormányzati feladat.
- || 1996. évi LIII. törvény 64. §-az, kimondja, hogy a társadalom természetvédelmi kultúrájának növelése érdekében valamennyi oktatási intézményben oktatni kell a természet védelmével kapcsolatos alapismereteket. Ennek ellenére az iskolákban nincs környezeti nevelési tantárgy, pedig sokan szerették volna.
- || A közoktatási törvény 1999. évi módosítása ennek felülvizsgálatára kötelezte az intézményeket, új tartalmi elemeket írt elő. Az oktatási folyamatszabályozó szerepét, a NAT-on alapuló kerettanterv vette át. A Nemzeti Alaptanterv önálló közös, kerestantervi követelményként jeleníti meg a környezeti nevelést. Akkor alakul ki a környezettudatosság, ha a környezet értékeinek ismerete párosul az egyén tevékenységeinek környezetre gyakorolt hatásának ismereteivel.
- || A 2000. évi Hulladékgazdálkodásról szóló XLIII. Törvény 54. §-a kimondja, hogy a Kt. 54-55. §-ában foglaltak alapján a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ismereteket oktatni kell, azok a Nemzeti Alaptanterv részét képezik.
- || A Nemzeti alaptanterv kiadásáról szóló, 243/2003. kormányrendelet a környezeti nevelésről: "a felnővekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítse az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését."
- || A Nemzeti Alaptanterv 5/2020.(I.31.) Kormányrendelete alapján: „Elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak (pl.: hulladékminimalizálás-anyagtakarékosság, újrahasznált és –felhasználás, energiatakarékosság.)a környezetért felelősséggel tenni akaró állampolgárrá váljon.”

1.5.3. Közoktatási stratégiai célok figyelembevétele a környezeti nevelésben

- || *Az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák fejlesztése révén*
A környezetről szóló tudás megszerzése során a diákok életközeli helyzetekben gyakorolják, erősítik az élethosszig tartó tanulás képességének fejlesztési folyamatában is nélkülözhetetlen kompetenciáikat (pl. értő olvasás, tudományos adatgyűjtés és elemzés, szóbeli információszerzés más emberektől, kommunikációs kompetencia).

|| *Az oktatási esélyegyenlőtlenségek mérséklése*

A környezeti nevelési tevékenységek fontos elemei az esélyegyenlőtlenségek csökkentésének. A hagyományos óraszervezéstől eltérő tanulási formák sok lehetőséget adnak azon diákokért, akiknek a fejlődésére is, akiket a hagyományos tanórai keretekben nem, vagy csak kevésbé sikerül aktivizálni, fejleszteni.

|| *Az oktatás minőségének fejlesztése*

A környezeti nevelésben alkalmazott módszerek sokfélesége és nem hagyományos jellege elősegíti a tanítás-tanulás folyamatának módszertani megújítását. A környezeti nevelés jelen-, illetve jövőorientáltsága pedig segíti a tanításközpontú pedagógiából a tanulásközpontúba való átmenetet.

|| *A pedagógus szakma fejlődésének támogatása*

A környezeti nevelés az egyik legdinamikusabban fejlődő területe a pedagógiai gyakorlatnak, így az avval való foglalkozás nagymértékben támogatja a pedagógusszakma fejlődését.

|| *Az oktatás tárgyi feltételei javítása*

A környezeti nevelési tevékenységekhez rendelkezésre álló pályázati források (pl. Zöld Forrás6 , Erdei Iskola Program7) hozzásegítik az iskolákat a tanulás tárgyi feltételeinek és környezetének javításához.

1.5.4. Helyzetelemzés

Külső környezeti feltételek

A Kanizsai Dorottya Általános Iskola Siklós városának központjához közel, de családi házas részén található, csendes, kis forgalmú utcákkal körülvéve. Egyetlen tanóra időtartama alatt is több elérhető városi terület található a környezeti nevelést célzó foglalkozások lebonyolítására, így például a Posta park, a Siklói Vár udvara, a KRESZ park, védett gesztenyefasor a Gyűdi úton.

Kissé távolabb észak felé indulva, gyalogosan vagy biciklivel megközelíthető értékeink a Villányi hegység mediterrán különlegességei, az országos Kék túra útvonal, a Máriagyűdi Kegyetemplom, a Csodabogyó tanösvény, a szőlőskertek, sziklagyepek, a Szársomlyó, melynek déli lejtőjén hazánkban egyedülállóan csak itt található magyar kikerics és sok más természeti kincs. Dél felé határfolyónk a Dráva és annak holtágai kínálnak számtalan lehetőséget, így például a mattyi tó, a Hótedra, a szaporcai Ős-Dráva Látogató Központ. Távolsági busszal könnyen megközelíthető Pécs, és a Mecsek hegység kulturális, történelmi és természeti értékei.

Belső feltételek

A Kanizsai Dorottya Általános Iskola épületegysége több építési ütemben érte el jelenlegi, zeg-zugos, sok-sok zöld területtel körülölelt formáját. Zárt előkertjében tanulói veteményeskert került kialakításra magaságysokkal. Oldalkertjében biciklitároló várja rollerrel, bicikivel iskolába járó tanulóink járműveit, újrahasznosított bútorokkal berendezett kültéri tanterem biztosítja a friss levegőn tartott tanórák kényelmét. Az épület U-alakú öblében félszáz lombhullató dísz- és gyümölcsfa, valamint örökzöld árnyékában homokos játszótér, padok és asztalok, fitness park, füves területek, virágágyások, betonozott sportpályák találhatók. Mindez megszámlálhatatlan lehetőséget biztosít pedagógusaink és tanulóink számára a környezethez és természethez való kapcsolódásra, elmélyülésre, kikapcsolódásra, megfigyelésekre, játékra, munkára.

Tárgyi feltételek

Iskolánk szelektív hulladékgyűjtőkkel rendelkezik. A kültéri foglalkozások megtartásához elegendő pad és asztal áll az udvaron rendelkezésre. Az udvar és kert gondozásához, akár egy osztálynyi gyermek foglalkoztatásához is megfelelő kesztyű, kézi szerszám van készleten. Digitális eszközparkunk is jól felszerelt, hatékonyan segíti a nevelő-oktató munkát.

Személyi feltételek

Humán erőforrások	Feladat, szerepkör	Erősségek
iskolavezetőség	Támogatja a környezeti nevelési programokat. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi forrásokat teremt. Aktívan részt vesz az egyes programokban.	Hiteles személyiségek a pedagógusok és a diákság számára. Hasznosítható kapcsolatrendszer.
tanárok	Tantárgyaikba beépítve tanítják az egyes környezeti tartalmakat.	Valamennyi szakos belátja, hogy minden tanár feladata a környezeti nevelés.
osztályfőnökök	Osztályfőnöki órákon, osztálykirándulásokon foglalkozik az egészségneveléshez kötődő környezeti nevelési tartalmak feldolgozásával.	Lehetőség van az aktualitások azonnali megbeszélésére osztályközösségi szinten.
diákönkormányzatot segítő pedagógus	Programok szervezésekor előtérbe helyezi a környezeti nevelést támogató lehetőségeket..	Napi kapcsolat a diákokkal, az egyedi problémák azonnali kezelése.
szülők	Iskolai kezdeményezések támogatása, partnerség a szemléletformálásban.	Kölcsönös bizalom alapuló együttműködés a tanulók környezettudatosságának fejlődése érdekében.
iskolai védőnő, iskolapszichológus	Előadások tartása az egészséges életmódról, a környezeti ártalmakról. Segíti a tanárok munkáját foglalkozásokat tart, rendezvényeken vesz részt.	Szakmai kompetencia, személyes ráhatás.
adminisztratív dolgozók, pedasszisztensek	Munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak, fontos feladatunk, hogy csökkentsük a felesleges papírfelhasználást (pl.: féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és	

	féloldalas fénymásolás, digitális információáramlás)	
technikai dolgozók	Iskolakert gondozása, egészséges, higiénikus környezet biztosítása, karbantartás, környezetkímélő vegyszerhasználat.	Az szelektív hulladékgyűjtés továbbfejlesztéséhez a takarítók aktív, környezettudatos munkájára is szükségünk van.

1.5.5. Gyakorlati környezeti nevelési tevékenységeink

- Tanulmányutak
- Tanulmányi versenyekre felkészítés, versenyzés
- Rendszeres látogatások a Pécsi Állatkertben
- Szelektív hulladékgyűjtés papír-, PET-palack és hagyományos kommunális hulladék
frakcióban, elemgyűjtés megvalósítása
- Jeles napok alkalmából létrehozott kiállítások, akciók, tevékenységek lebonyolítása
- Téma napok, témahetek szervezése
- Hagyományörző művészeti tevékenységek, rajz- és fotókiállítások létrehozása

Anyagi erőforrások

Saját erőforrások:

- Költségvetés.
- Az intézményi költségvetésből minden évben olyan felújításokat kell végezni, amely a
környezetbarát és kulturált környezet megteremtését, továbbá a környezetkímélő
működtetést szolgálják.
- Szülői munkaközösség
- „Fogjunk össze! Gyermekkel a gyermekekért.” Alapítvány

Külső erőforrások –

- Pályázat.

Alapelvek, célok

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk, így diákjainkat a szakmai képzésen kívül erkölcsös és környezettudatos életmódra is tanítanunk kell.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani. Munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne

elszigetelt ismerteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet és benne az embert. Munkánk során arra törekszünk, hogy megtanítsuk tanulóinkat arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket, így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőtté.

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink az itt töltött évek alatt olyan készségekre tegyenek szert, oly szemlélettel forduljanak a világ és közvetlen környezetük felé, hogy felnőtt életük során ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészének fennmaradása érdekében cselekedjenek.

Ennek eléréséhez a következő célok megvalósítását tartjuk elengedhetetlennek:

- a megszerzett tudást a gyerekek maguk éljék át a megtapasztalás, a megismerés élménye váljon személyessé
- a családok, polgárok bevonása a nevelési folyamatba
- széleskörű érzelmi és értelmi környezeti nevelés biztosítása;
- a környezet és természet ismeretén és szeretetén alapuló környezettudatos magatartás ösztönzése, természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének elfogadtatása, fenntartható fejlődés elveivel való azonosulás elősegítése;
- globális és lokális környezeti jelenségek és folyamatok megismertetésének erősítése, az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése, rendszerszemléletre való nevelés elősegítése;
- a megszerzett ismeretek tevékenység alapú, gyakorlati tapasztalatszerzéssel együtt járó fejlesztése, alternatív és problémamegoldó gondolkodás elsajátításának támogatása;
- tanítványaink környezeti erkölcsének, társadalmi-természeti felelősségének, értéktudatának, együttműködési képességeinek, a személyes és a közös felelősségtudatának megalapozása, fejlesztése;
- egészségtudatos, toleráns és segítő életmód kialakításának ösztönzése a diákság körében.

A környezeti nevelés szinterei

Az iskolai élet minden pontján meg kell jelennie a környezeti nevelési elveknek, de kiemelten fontosak a következő szinterek:

- osztályfőnöki órák
- szaktantárgyi órák
- osztálykirándulások
- kiemelt rendezvények - Szakmák napja, Tolerancia napok, Tma7
- iskolai sportrendezvények - nyári kerékpár-gyalog-vízitúrák, Diáksport Napja
- iskolai egyéb rendezvények - iskolanapi programok, vetélkedők, versenyek, játékos programok
- délutáni, hétvégi szabadidős foglalkozások, szakkörök, múzeumlátogatások, nyári táborok,
- DÖK és diák szervezésű rendezvények – Halloween, Farsang, Kanizsai Nap

Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében folyamatos módszertani megújulásra van szükség. A hagyományos módszerek mellett munkánkban meg kell jelenniük

és meg kell honosodniuk újszerű, a célcsoport jellemzőihez jobban igazodó módszereknek is. Néhány példa a munkánk során már alkalmazott és kívánatos módszerekből:

- modellezés
- játékok (ráhangoló, érzékelést segítő, memória, kombinációs, érzékenyítő)
- művészi, kreatív tevékenységek (fotó, tánc, dráma, képzőművészet, zene)
- kooperatív technikák (együttműködésre, konfliktuskezelésre nevelés)
- projekt módszerek
- drámapedagógiai módszerek
- tesztkészítés, tesztértékelés
- gyakorlatok, megfigyelések, mérések
- közösségépítést szolgáló módszerek
- képességfejlesztés (pl. aktív állampolgárságra nevelés)
- kompetenciafejlesztés
- riportmódszer

Az iskola környezetének fejlesztése

Az iskola, mint oktatási helyszín és munkahely meghatározó létközege az ide járó diákok és az itt dolgozók életének. Az hatékony munkavégzés és tanulás érdekében olyan környezetet kell kialakítani, ami egyszerre praktikus, kényelmes és esztétikus is. Fontos szempont még, hogy megfeleljen a hatályos munkavédelmi, oktatási, egészség- és környezetvédelmi előírásoknak. Ennek érdekében az intézmény nagy hangsúlyt fektet az alábbiakra:

- anyag- és energiatakarékos iskolaüzemeltetés és tanórai tevékenységek szorgalmazása
- a szelektív hulladékgyűjtés következetes megvalósítása
- higiéniai feltételek ellenőrzése, fenntartása
- papírhasználat (nyomtatás, fénymásolás) csökkentése
- termék, folyosók és az udvar zöldítése, a tantermek organikus díszítése
- természetbarát kényelmi és dekorációs felszerelések, kellékek beszerzése
- a tömegközlekedési eszközök, a kerékpáros és gyalogos közlekedés népszerűsítése
- a büfé áruválasztékának ellenőrzése

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Tanórai foglalkozás

A kerettantervek minden tantárgy esetén igyekeznek környezeti nevelési elemeket is feldolgozni, tárgyalni az adott tantárgy keretén belül is. Ezek mellett a kötelező elemek mellett érdemes hangsúlyt fektetni a helyi adottságokból és a napi aktualitásokból beemelhető elemekre is. A tanórai foglalkozásokon tantárgyanként megvalósuló környezeti nevelési célok és módszerek az évenként aktualizált, pedagógusaink által összeállított tanmenetekben kerülnek rögzítésre.

Tanórán kívüli foglalkozás

Iskolánk tanulói osztálykirándulásaik alkalmával gyakran keresnek fel természetvédelmi területeket, ököcentrumokat, múzeumokat, bemutató központokat. Az itt megtapasztalt élmények nagymértékben hozzájárulhatnak környezettudatosságuk és személyiségük fejlődéséhez.

Iskolánk által szervezett nyári táboraink nagyban hozzájárulnak, hogy diákjaink megismerjék és megszeressék hazánk természeti értékeit.

Ösztönözzük diákjainkat, hogy diákpályázatokon, környezet- és természetismereti versenyeken, vetélkedőkön induljanak. (Ökologi környezetvédelmi verseny, Hungarikum, DRV zrt által hirdetett versenyek, Tankerület által szervezett természet és környezetvédelmi verseny)

Jeles napjaink a környezeti nevelés témában az Állatok Világnapja, Föld Napja.

Témaheteink: Állatvédelmi Témahét, Fenntarthatósági Témahét

Konkrét céljaink

Iskolánkban a 2024-es tanévben kialakításra került iskolakertben rejtőző környezeti nevelési lehetőségek kiaknázására helyezzük a hangsúlyt. Ez a szaktárgyi tudáson kívül lehetőséget ad a gyerekeknek megtapasztalni az élelmiszer előállításába fektetett munkát, időt, sikereket, nehézségeket. Képet kapnak arról, hogy az élelmiszerek nem a boltok polcán teremnek, felelős döntéseket tudnak hozni vásárlási szokásaikban. Problémamegoldó, megfigyelő, kommunikációs, együttműködési készségük fejlődik. Példát kapnak a szabadidő hasznos eltöltésére, az aktív kapcsolódásra, biztonságos, vegyszermentes élelmiszerek előállítására. A tanulóink környezetismeret, természettudomány, biológia, technika illetve komplex természettudományi szakkör, osztályfőnöki óra keretein belül elsajátítják

- a különböző növények morfológiáját, életciklusát, szaporítását, gondozását
- a kertművelés környezetkímélő technikáit (hagyományos kertművelés, magaságyás, mulcsozás, vízgyűjtés, öntözés, tápanyagutánpótlás, kártevők elleni védelem, időjárással való küzdelem, metszés)
- megfigyelések, mérések, adatok rögzítésének, ábrázolásának, kísérletek tervezésének módszereit
- az iskola környezetében élő növények és állatok közötti kapcsolatok és az élettelen környezeti tényezők közötti összefüggéseket, körforgásokat
- a munkamegosztás és felelősségvállalás attitűdjét
- a szelektív hulladékgyűjtéshez kapcsolódóan a komposztálás folyamatát

Az alsós tanulók tanítóik segítségével modellnövényt választanak, melyet magvetéstől, palántagondozáson át, a kertbe való kiültetésen keresztül, a virágzás és terméshozásig megfigyelnek, öntöznek. A napraforgó, mint modellnövény az iskola madarainak téli etetésébe is bekapcsolja a tanulókat.

Felsőss tanulóink osztályonként kapnak egy-egy kerti terület egységet, melynek hasznosítására tervet készítenek, a növények gondozásáért felelnek és a terményüket megosztják az iskola többi tanulóival. Statisztikát vezetnek a termés mennyiségéről.

Ilyen területegység a tökföld, mely a Haloween projektünkhöz tud bekapcsolódni és tökfaragó versenyt szponzorál, de az ehető tökök megsütése és elfogyasztása is közösségi program lehet. Másik egység a gyümölcsbokrok területe, gondozása, szüretelése.

A magaságysok benépesítése és gondozása növényválasztás útján osztályonként megkülönböztethető (paradicsom, paprika, hagyma, védőnövények....)

A szelektív hulladékgyűjtés részeként az iskolai zöldhulladék felhasználásának folyamatába az iskola egésze bekapcsolódik, melynek során a lehullott lombot és kaszált fűvet összegyűjtik és eljuttatják a komposztálóhoz. Az elkészült komposztot felhasználják a kert gondozásában.

Nyári időszakban osztályonként heti váltásban gondozzák a kertet.

Kommunikáció

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számunkra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják az értéktelentől különböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadások módszertanára. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt – ezen képesség napjainkban nélkülözhetetlen.

Iskolán belüli kommunikáció formái:

- kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel;
- házi dolgozat készítése;
- poszterek készítése és bemutatása;
- iskolarádió felhasználása híradásra;
- faliújságon történő levelezés: tanárokkal, szülőkkel, diákokkal;
- faliújságon közölt információk készítése;
- szórólapok készítése.
- értekezletek
- levelezőcsoportok

Iskolán kívüli kommunikáció formái:

- környezetvédelmi, tudományos cikkek feldolgozása, értékelése;
- a környezet állapotfelmérésének értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel;
- a közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az illetékes önkormányzattal.
- levelezőcsoportok.
- közösségi média
- iskolai honlap

Továbbképzés

Az iskola teret enged a környezeti nevelés területéhez kapcsolódó önképzésnek, lehetőségeihez mérten segíti a szakkönyvbeszerzést, a folyóiratok elérhetőségét. A számítógéppark és az intézményi wifi fejlesztésével minden tanár és diák számára általánossá teszi az internetes források elérhetőségét. Az iskola vezetősége szorgalmazza, hogy minden munkaközösségből legyen olyan tanár, aki környezeti neveléshez kapcsolódva akkreditált továbbképzésen vesz részt, támogatja a kollégák szakmai konferenciákon való részvételét.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényegesnek valljuk a pedagógus fejlesztő tevékenységét, de különösen igaz ez a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében. Ennek a feladatnak az ellátásában felértékelődik a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia) szerepe, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége: közös felelősségvállalásunknak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében. A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó megfelelő szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját. Iskolánkban a személyi feltételeket kiaknázva mentálhigiénés team működik (fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, iskolapszichológus, iskolai szociális segítő), amely támogatóan vesz részt a kiemelt figyelmet igénylő tanulók oktatásában-nevelésében is, biztosítja a segítő szakterületekkel való szakmai kommunikációt és együttműködést.

A segítő szakterületekkel való együttműködés mellett az iskola törekszik arra, hogy a NAT-ban foglalt nevelési-oktatási alapelvek és célok minden tanuló esetében elérhetőek és megvalósíthatóak legyenek, ennek érdekében kiemelt figyelmet fordít a hátránykompenzációra, felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra. A korszerű tanulásszervezési eljárások mellett erre kiváló lehetőséget nyújt az iskolánkban adaptált Komplex Alapprogram pedagógiai modellje is.

Mindezek együttesen segítik elő az integrációt, illetve ennek egy magasabb szintjére lépve inkluzív légkört teremtenek. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos

pedagógiai tevékenység az iskola pedagógiai gyakorlatában és szemléletmódjában is elfogadott, elismert helye és szerepe van, Siklós város és a Siklósi járás esélyegyenlőségi programjával is összhangban áll.

1.6.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatása-nevelése a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való pedagógiai tevékenység egy meghatározó szegmense, a fent leírtak alapján folyik iskolában. A törvényileg hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűnek számító tanulókon kívül egyre több gyermek érkezik hozzánk szociokulturálisan hátrányos helyzetű családból, az ő számukra is ugyanolyan fontos a kiemelt figyelem megléte a tanulási, nevelési folyamatban.

Pedagógiai alapvetésünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a tanulóhoz, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek tanulóink részesei.

Alapelveink:

- Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.
- A tanulókkal szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.
- A tanulókat az alapvető, korszerű kompetenciák (a tanulás kompetenciái, kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi), digitális kompetenciák, matematikai, gondolkodási kompetenciák, személyes és társas kapcsolati kompetenciák, kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái, munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák) birtokába kell juttatni.

Általános céljaink:

- Az iskolai nevelési program – építve több hazai és nemzetközi iskolafejlesztő program legjobb tapasztalataira – egy olyan nyitott iskolamodellt vázol fel, amely alapvetően fontosnak tartja a tanuló szükségleteire, viselkedésére, tulajdonságaira való reagálást, illetve érdekeltté, motiválttá akarja tenni őt saját nevelődési, tanulási folyamataiban. Az egyén fejlesztésén keresztül – azzal kölcsönhatásban – fejleszti a befogadó közösséget, s a közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik.
- A program a mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekinti. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Meghatározó benne a gyermekközpontság, a

pedagógus és a tanuló kapcsolata. A tanulókon keresztül az iskolába járó gyermekek családjaira is hat.

- Az iskolában adaptált Komplex Alapprogram pedagógiai modellje, a Boldogságprogram mentálpedagógiai modellje, az esetenkénti különböző mentálhigiénés, pszichoszociális fejlesztő és emberi jogi nevelési programok segítik a tanulók konstruktív életvezetésre való nevelését, a későbbiekben társadalmi beilleszkedését.
- Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értéként képviselheti.
- Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoportszociális készségeit.
- A szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak, erősítjük a család-iskola-gyermek közötti kommunikációt.
- Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
- Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények és segítő szakterületek szervezett, tudatos együttműködése.
- Az iskolai hatékonyság visszajelzésére tanulókövetést végzünk.
- Pedagógusaink állandóan gazdagítják az ebben felhasználható pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

1.6.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében is a közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében. A segítő szakterületek megfelelő szakemberei mellett a tanulók integrációja és hatékony együttnevelése olyan pedagógusokat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal.

A hatékony együttnevelést az iskola különböző pedagógiai feladatokkal támogatja:

- A differenciálás speciális megvalósulása lehet az együttnevelés során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése is.
- A hátránykompenzáció biztosítása érdekében a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai szintereken.
- Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával igyekszik támogatni.
- A pedagógus a technológiai fejlődés nyújtotta sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segíti a tanulás-tanítás folyamatát.
- A tanulói szükségletek ismeretében az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiaiszakmai szolgáltatást nyújtó intézmények, valamint az utazó gyógypedagógiai hálózatok működtetésére kijelölt intézmények és más szakemberek szolgáltatásainak igénybevételel egészül ki a tanulók és pedagógusok szakmai támogatása.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat.

Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás. Elvárt az együttműködés a gyógypedagógusokkal, pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel. Az iskolában működő mentálhigiénés team jelzőőrként működik: segít az érintett tanulók kiszűrésében, de támogatja a szakmai együttműködést, a tanulók delegálását is a megfelelő segítő szakterületre, a későbbiekben pedig nyomonköveti a tanulót az iskolai oktatás-nevelés folyamatában.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- fejlesztőpedagógus támogatásával egyéni fejlesztés, tanulmányi támogatás,
- többségi órákon támogató légkör kialakításával, békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával,
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz,
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával,
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával, a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással), a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással,
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával,
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógussal való együttműködéssel,
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevétele.

A tanulók fejlesztése a rendelkezésre álló törvényi óraszámok alapján, az éves tantárgyfelosztásban meghatározott módon történik. A fejlesztést fejlesztő pedagógus/szaktanár végzi.

1.6.3. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Iskolánk kiemelt céljának tekinti a tanulás támogatását, a tanulás motivációjának növelését, ezért fokozott figyelemmel fordul a tanulási kudarcnak kitett tanulók felé, különféle módon segíti felzárkóztatásukat. Mind az osztályfőnöki órákon, mind a tanítási órákon hangsúlyos a tanulásmódszertan, hogy a tanulást segítő módszereket, eljárásokat és eszközöket minél hatékonyabban alkalmazzák tanulóink.

A gyermek tanulmányi előrehaladásáról a szülőt rendszeresen tájékoztatjuk, azzal kapcsolatban segítő szándékkal konzultálunk, probléma esetén annak megoldására törekszünk a tanuló egyéni sajátosságait és igényeit figyelembe véve.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának leggyakoribb formája a korrepetálás, felzárkóztató foglalkozások szervezése formális és informális keretek között. Cél az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás, a hátránykompenzáció.

Intézményünk kiemelten figyel a tanulási esélyegyenlőség biztosítására. Ennek érdekében

- fontosnak tekinti a tanulási elakadások, nehézségek feltárását, ebben együttműködik a megfelelő partnerekkel (pedagógiai szakszolgálat, iskolapszichológus, stb.)
- változatos pedagógiai módszertannal és eszköztárral dolgozik, hatékony tanulásszervezési eljárásokat alkalmaz
- fejlesztő értékelést folytat
- a tanulási követelmények, az ellenőrzési-értékelési eljárások megválasztásában figyelembe veszi az egyéni tanulói sajátosságokat.

1.6.4. Sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánk fogadja a beiskolázási körzet sajátos nevelési igényű tanulóit, kiemelt feladatunknak tekintjük az iskola életébe való maradéktalan integrálásukat, inkluzív nevelésüket.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően vagy a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti speciális implementációjú tanterv szerint, vagy a többségi tanterv szerint történik igazodva a szakértői véleményben foglalt mentességekhez, könnyítésekhez és fejlesztési javaslatokhoz. Az alkalmazott módszerek igazodnak fogyatékosságukhoz, szem előtt tartják fejlesztésüket. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazott módszernek megfelelően folyik.

Az együttnevelés azon sajátos nevelési igényű tanulókkal valósul meg, akik nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Ezek a tanulók többségi társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez jelenti a fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, speciális tankönyv használatát, az ellenőrzés és értékelés szigorú igazítását a tanuló képességeihez, s az egyéni foglalkozásokat.

A tanulók gyógypedagógiai rehabilitációja, rehabilitációja a törvényben rendelkezésre álló időkeretek (habilitációs és rehabilitációs órakeret) és csoportszervezési előírások megtartásával speciális szakemberek igénybevételeével folyik az utazó gyógypedagógus hálózat segítségével, melyet iskolánk számára a Meixner Ildikó EGYMI biztosít.

1.6.5. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás

Az iskolai tehetséggondozás egyik fontos feladata az átütő tehetségek, kiemelten tehetséges tanulók kiszűrése. Az intézményi tehetségazonosítás mellett a tanulóknak lehetőségük van a pedagógiai szakszolgálaton keresztül kiemelt tehetségük azonosítására és ezzel kapcsolatos további vizsgálatokra. Iskolánk partner a tanuló pedagógiai szakszolgálatához történő delegálásában, a tanuló tehetségprofiljának megfelelő

tehetségfejlesztő szakemberek és programok megtalálásában, valamint az intézményi tehetséggondozó munkában való részvételükben.

A kiemelt tehetséges tanulók a tehetségek egy felső klasztercsoportját képviselik, kiemelkednek tehetséges társaik közül is. Iskolánk a kiemelten tehetséges tanulók felé megvalósuló különleges bánásmódon kívül évek óta biztosítja több készségterületen a tehetséges tanulók tehetséggondozását. Kiválóan Akkreditált Tehetségpontként a térségben ellátja a tehetségpontok feladatkörét: megkeresésre tehetségazonosítást végez különböző tehetségterületeken, tehetséggondozó programokat szervez, igény esetén egyéni és csoportos tehetségsegítést folytat, a tehetséggondozás érdekében együttműködik külső szervezetekkel, intézményekkel.

Tehetséggondozó stratégiánk alapelvei, céljai és értékei:

- tehetséggondozó szemléletmódunkat a sokszínűség és együttműködés jellemzi,
- a tehetségfejlesztés több szinten van jelen intézményünkben: tantárgyak, műveltségterületek, munkacsoportok, osztályközösségek, egész iskolai szinten,
- a tehetségfejlesztés megvalósul az oktatás-nevelés különböző szervezeti formáiban:
 - tanórai kereteken belül változatos tanulásszervezési eljárásokkal és gazdag pedagógiai módszertannal; tanórán kívüli keretek között különböző programokkal (ünnepségek, fellépések, szereplések, stb.) és tehetséggondozó foglalkozások formájában (tehetséggondozó műhelyek, komplex tehetséggondozó programok, szakkörök, versenyfelkészítés, mentorálás, tutorálás, stb.),
- tehetségfejlesztő munkánk több tehetségterületre, több műveltségi területre irányul, azok integrációjában valósul meg (évente a személyi feltételeknek, intézményi lehetőségeknek és tanulói érdeklődésnek, igényeknek megfelelően szerveződnek),
- több tanár vesz benne részt a saját igényei és tudása szerint,
- sokszínű korcsoportokban valósul meg: több évfolyamot is összevon akár egy-egy programba,
- sokszínű lehetőségeket aknáz ki (pályázatok, együttműködések, támogatók, partnerek),
- külső partnereket, szakembereket is bevon a tehetségfejlesztő munkába, külső helyszínekre is gyakran szervez programokat,
- a tehetségsegítés különböző formáit valósítjuk meg a személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáitól kezdve igény esetén a tehetségsegítő coachingig, szülőkonzultációig,
- a kiemelkedően tehetséges gyermekeket a megfelelő szakemberhez irányítjuk, kérés esetén segítünk a pedagógiai szakszolgálat felé delegálásban,
- kiemelt figyelmet fordítunk a kettős különlegességű tehetségek (szociokulturálisan hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő, sni és btmn-es tehetségesek) tehetségfejlesztésre,
- a tehetségfejlesztésben a gyenge oldal fejlesztését ugyanolyan fontosnak tartjuk, mint az erős oldal gazdagítását, ennek érdekében a fejlesztő munka a tehetséggondozásban is folyamatos,
- a tehetséges gyermekek számára pályázati és ösztöndíj lehetőségeket keresünk, nyomonkövetjük őket a későbbiekben is.

1.7. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységért, alapvetően az intézmény vezetője felel. Kötelezettségeit a Ktv. 54.§ (1) bekezdése fogalmazza meg.

Feladatainak akkor tesz eleget, ha:

- elsősorban arra rátermett, megfelelő személyt bíz meg a szakmai feladatok ellátásával,
- megfelelő gyermek- és ifjúságvédelmi szemléletet alakít ki az intézményben,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi munkát folyamatosan ellenőrzi és értékeli.

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős kompetenciakörébe elsősorban a pedagógiai eszközökkel megvalósítható tevékenységek tartoznak. Ugyanakkor feladatkörébe tartozik az intézményen belül a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységek koordinálása, valamint az intézményen kívül a más szakemberekkel való együttműködés.

A gyermekek és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Tv. értelmében a gyermekek jogainak megvalósulásához

- a pedagógusok,
- nevelőszülők,
- gyámügyi szakemberek,
- gyermekjóléti szolgálatok munkatársainak,
- valamint a jogalkotók együttes munkájára van szükség.

A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, de természetesen az iskolát és alkalmazottait is kiemelt felelősség terheli a gyermekek neveléséért.

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata :

Az egyéni bánásmód követelménye:

Az iskola mindig az egyénhez, a gyermekhez igazítja a nevelés, a fejlesztés feladatait. Erre akkor van lehetősége, ha kellő ismeretekkel rendelkezik a szülői, a családi hátérrel, a gyermek személyiségéről, képességéről, érdeklődési köréről. Ha a nevelés-oktatási intézmény a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

A gyermekvédelmi felelős feladata, hogy beszélgetések, szülők jelzése alapján:

- feltárja a veszélyeztetett gyermekek körét,
- megismerje a problémákat,
- szükség esetén továbbítja a Területi Gyermekjóléti Szolgálatnak.
- nevelési évenként helyzetelemzést és munkatervet készít, mely tartalmazza a kapcsolattartás formáit, az osztályban tanító pedagógusokkal, szülői munkaközösséggel, orvossal, védőnővel, önkormányzattal, CKÖ, gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal
- a nehéz anyagi helyzetbe jutó szülők lehetőségeinek feltérképezése, konzultáció a szociális bizottsággal, segítségnyújtás a szülőnek. (gyermekvédelmi kedvezmény, átmeneti segély),

- a feladatokat időrendben rögzíti, segílyezésre javaslatokat tesz, nevelési tanácsadóhoz, Értelmi Képességeket vizsgáló Bizottsághoz irányítást segít.
- A gyermekvédelmi továbbképzéseken részt vesz, az ott halottakról tájékoztatja kollégáit.

Ha az iskola a gyermeket veszélyeztető okokat a rendelkezésére álló pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a külső beavatkozást a gyermekközösség védelme indokolja, több segítségnyújtási lehetőség közül választhat:

- gyermekjóléti szolgálat segítye
- oktatásügyi közvetítő szolgálat
- ifjúságvédelmi vagy családjogi szolgáltatás.

A nevelési intézményeket a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében együttműködési és tájékoztatási kötelezettség terheli.

1.8. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Minden nevelőnek feladata az, iskolai év elején és a tanév során folyamatosan a szociális hátrányokkal küzdő fiatalok feltérképezése, problémáik megismerése (anyagi háttér, mentális okok - pszichológiai, pedagógiai -, morális háttér), intézményünkben.

A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységi formák szolgálhatják:

- Családlátogatás, környezettanulmány.
- Folyamatos kapcsolattartás az érintettekkel (család, gyermek, kollégák).
- Felzárkóztató, illetve tehetséggondozó program szervezése.
- Drog és bűnmegelőzési programok. Folyamatos kapcsolattartás a rendőrség szakembereivel.
- Pályaorientációs tevékenység: részvétel a középiskolai nyílt napokon, pályaválasztási szülői értekezletek hívott előadóval, pályaválasztási szaktanácsadás igénybevételére javaslat.
- A helyi önkormányzati támogatások megszervezésének ösztönzése: rendszeres nevelési segíty, beiskolázási segíty, étkezési hozzájárulás.
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.
- Rendszeres kapcsolattartás az önkormányzat családsegítő szakemberével és a védőnővel.
- Az egészségügyi szolgálattal együttműködve elősegítjük az orvosi vizsgálatokon való tanulói részvételt (iskolaorvos, fogorvos).
- Ingyenes logopédiai szakszolgálat igénybevételének lehetősége.

Iskolánk gyermekvédelmi tevékenységének erőforrásai

Személyi:

- intézményi gyermekvédelmi felelős alkalmazása

- tagintézmény-vezető, pedagógusok lehetőség szerinti részvétele gyermekvédelmi témájú továbbképzéseken
- munkaköri köteleességek tudatosítása – észlelő-jelzőrendszer működésének fejlesztése
- nevelő munkát segítő és technikai alkalmazottak megismertetése az iskola gyermekvédelmi feladataival, a rájuk vonatkozó munkaköri köteleességeik tudatosításával, bevonásuk az észlelő-jelzőrendszerbe

Tárgyi:

- A Nemzeti Köznevelési Törvény
- Az iskolai nevelés országos alapprogramja
- A Gyermekvédelmi Törvény
- Az intézményi Pedagógiai Programja
- Az intézmény éves munkaterve
- Fejlesztő pedagógus egyénre szóló fejlesztési terve
- Logopédus fejlesztési terve
- Tornatermi és udvari mozgásfejlesztő eszközök biztosítása
- Nyugodt, zavartalan környezet biztosítása a szülőkkel való érintkezésre

Anyagi eszközök:

- Intézményi költségvetésben biztosított keret lehetőség szerint
- Pályázati pénzeszközök
- Külső partnerek támogatása
- Adományok

1.9. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségi nevelés területei iskolánkban: tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák) egyéb foglalkozások (napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulások, hittancsoportok, sportkörök), diákönkormányzati munka.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölc erősítésével.
- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel.
- Szociális kompetencia (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség) fejlesztése.

- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.
- Átgondolt játéktervvel és a játéktevékenység pedagógiai irányításával a közösséghez való tartozás érzésének erősítése.
- A sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (zene, tánc, képzőművészeti, kézműves, stb.) járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások tevékenységeivel a természetszeretetet és a környezet iránti felelősség elmélyítése.
- A közösségben végzett munka, a közösség szabályainak megismerésével a tanulók értékek iránti fogékonyságának erősítése.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglevő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen, illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogai gyakorlásának módját a házirend tartalmazza.

1.10. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskolai nevelés-oktatás, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a

koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az intézmény vezetője legalább évente egyszer a diákközyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője az igény szerint tartott diákönkormányzat vezetőségi ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az osztálytanítók és a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- Családlátogatás (önállóan, illetve a családsegítő szolgálattal együtt is)
- Egyéni beszélgetés
- Szülői értekezlet, fogadóóra
- Bemutatóóra
- Érzékenyítő, attitűdformáló tréningek
- Írásbeli tájékoztató
- Előadások szervezése
- Közös programok
- Pályaválasztási tanácsadás
- Kooperatív technikák alkalmazása a szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében
- Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás
- Nyilvánosság biztosítása
- Az intézmény rendszeresen tartja a kapcsolatot az alábbi szakmai szervezetekkel:
 - gyermek és ifjúságvédelmi szervezetek,
 - gyámhatóság,
 - szakmai szolgáltató szervezetek, o szakszolgálatok, o iskola-egészségügy, o kulturális és sportszervezetek, o civil szervezetek. A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza.

1.11. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Tanulmányok alatti vizsgák célja

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 65-72.§-ai által előírt esetekben és módon szervez az iskola osztályozóvizsga, különbözeti vizsga, pótló és javítóvizsga formájában. A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak

megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni, illetve a pedagógiai programban meghatározottnál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretnék a követelményeket teljesíteni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei

A különbözeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban van lehetőség, osztályozó és különbözeti vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák pontos időpontjáról a tanulót és gondviselőt a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt.

Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A tanulmányok alatti vizsgán minimum 3 tagú vizsgabizottság (elnök, kérdező tanár, ellenőrző tanár) ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.

A vizsga 8-17 óra között szervezhető meg írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgák formájában.

A vizsgázó számára egy nap legfeljebb három írásbeli vizsga szervezhető, az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként maximum 60 perc. A vizsgázónak egy vizsganapra 8-17 óra legfeljebb három szóbeli vizsga szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 15 percnél nem lehet több. A tanulmányok alatti vizsgán a vizsgázó számára lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

Osztályozó vizsga

Iskolánk osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben szervez.

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak,

- hiányása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % – a.
- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgyból több évfolyam tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen.

Az osztályozó vizsga egy tantárgy egy tanévre vonatkozó követelményeit kéri számon.

Az osztályozóvizsga eredményét félévi / év végi osztályzatnak tekintjük.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsga időpontját a tagintézmény-igazgató határozza meg.

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha

- írásbeli határozat alapján engedélyezték,
- átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni és az előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott vagy külföldről érkezett haza.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során az tagintézmény-igazgató egyedileg hoz határozatot a jelentkező tanuló ügyében.

Javítóvizsga

A javító vizsga augusztus 15-31. között szervezhető meg.

Javító vizsgát tehet az a tanuló,

- aki a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésett, távol maradt, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozott.

Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, köteles évet ismételni.

A tanulót az iskola a javítóvizsga témaköreiből tájékoztatja, a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus). A javítóvizsgán legalább elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:

- a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

A vizsgatantárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában és helyi tanterveiben található követelményrendszerével.

A testnevelés, a digitális kultúra és a vizuális kultúra tantárgyak esetében gyakorlati és szóbeli vizsgát, az összes többi tantárgy esetén írásbeli és szóbeli vizsgát kell tenni.

1.12. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

Törekedni kell arra, hogy a tanítási évben az értékelések során keletkezett érdemjegyek a legrovidebb időn belül rögzítésre kerüljenek a KRÉTA naplóban.

A témazáró dolgozatok kijavítására a pedagógusoknak két hét áll rendelkezésükre, az elektronikus naplóban az érdemjegyek rögzítésének határideje is két hét.

1.13. A felvétel és az átvétel szabályai

Az iskola első évfolyamára felvételt nyer minden olyan tanköteles és iskolaérett gyermek, aki:

- az iskola beiskolázási körzetében állandó vagy ideiglenesen bejelentett lakásban él,
 - illetve a fenntartó által előírt létszámkeretig minden gyermek, akinek szülei az intézményünket választották. Túljelentkezés esetén előnyben részesülnek a hátrányos helyzetű tanulók. Sajátos nevelési igényű tanuló esetén a gyermek akkor vehető fel, ha a szakértői véleménye szerint integráltan tanítható és BNO kódja megfelel az Alapító Okiratunknak ill. a felvenni kívánt tanulóval együtt az SNI-s tanulók aránya nem haladja meg a törvényben meghatározottat.

Magasabb évfolyamon felvételt nyerhet minden tanuló,

- aki beiskolázási körzetünkbe költözött,
- körzeten kívüli tanuló abban az esetben, ha az osztályok létszáma ezt lehetővé teszi, valamint az iskola igazgatója és az érintett osztály osztályfőnöke szerint a tanuló integrálható a meglévő közösségbe. Ha a tanuló által addig tanult első idegennyelv nem az angol nyelv, akkor a tagintézmény-igazgató egyéni elbírálás szerint dönt.

1.14. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témanapok, témahetek, projektoktatás

Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témanapok, témahetek, projektoktatás megvalósítása mindig az adott tanítási évhez kötődik. Egyrészt a nevelőtestület dönt róla, melyik évfolyam milyen sajátos pedagógiai módszert kíván megvalósítani, majd az iskola éves munkatervében részletesen rögzíti. A sajátos pedagógiai módszerek témájának, formájának megvalósítása így minden tanévben az aktuális történésekhez, a tanulók érdeklődéséhez, a pedagógusok innovatív ötleteihez is kötődik.

Lehetőségeinkhez mérten évről évre megvalósítjuk a hetedik évfolyamon a Határtalanul utazást, amely pedagógiai projekt részeként valósul meg. A projekt célja a határainkon kívüli magyarlakta területek meglátogatása, az ott élő magyarság életének megismerése, a határainkon kívül megtalálható történelmi emlékhelyeink felkeresése. Mindezekon keresztül diákjaink magyarságtudatának, a magyar nemzethez való kötődésüknek erősítése. A projekt során pályázati finanszírozásból egy-egy, a határainkon túli magyarok által lakott területekre történő utazást szervezünk számukra. A Határtalanul projekt előkészítő órákkal kezdődik és projektzáróval végződik, a tanulói produktumok készülnek az utazáshoz kapcsolódóan. A projekthez hagyományosan Nemzeti Összetartozás témanap is kapcsolódik.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (4) bekezdése szerinti projektoktatást lehetővé tevő témaheteket az oktatásért felelős miniszter az alábbi témákban hirdeti meg az aktuális tanév rendjéről szóló jogszabályban:

- Magyar Diáksport Napja
- „PÉNZ7” pénzügyi és vállalkozói témahét
- Digitális Témahét
- Fenntarthatósági Témahét.

Iskolánk az éves Munkatervében meghatározott módon vesz részt ezekhez a témahetekhez, témánaphoz kapcsolódó programokon.

1.15. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- Kémia: mérgeзések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.

- Fizika: égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: magasból esés.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a helyi tantervek tartalmazzák.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- szakkörök,
- minden évben elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az illetékes szervezet bevonásával;
- egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó programok szervezése a tanulók számára.

1.16. A horvát nemzetiségi nyelvoktató program

Siklós városában évtizedek óta meghatározó a horvát nemzetiség jelenléte. Iskolánkban a horvát nyelv tanítása sokéves hagyományra tekint vissza, a horvát nemzetiségi nyelvoktatás éveken keresztül meghatározó része volt az iskola arculatának. A Siklói Horvát Önkormányzattal való partneri együttműködésnek köszönhetően indult újra a nyelvoktatás 2015-ben szakköri kereteken belül. A szakkört az évek során egyre nagyobb számmal választották a tanulók, így népszerűsége és a horvát nyelvre és kultúrára való igény megalapozta a horvát nemzetiségi nyelvoktató program bevezetésének létjogosultságát. A törvényi feltételek teljesítése után, a 2022/23-as tanévben indul el a horvát nemzetiségi nyelvoktató program az azt választó tanulók számára.

Az újragondolt horvát nemzetiségi nyelvoktató programunk céljai:

- a horvát nyelvi kommunikációs képességek kialakítása, azok folyamatos fejlesztése
- 8. osztály végére a horvát nyelv és az angol nyelv biztos ismerete
- a nemzetiségi identitás ápolása és erősítése
- a környékünkön élő horvát nemzetiség nyelvének és kultúrájának továbbörökítése a fiatalabb generációk számára
- pozitív töltetű érzelmi kötődés kialakítása és erősítése Horvátország és a magyarországi horvát nemzetiség értékei irányába.

A horvát nemzetiségi oktatás-nevelés intézményi feladatai:

- heti 5 horvát nemzetiségi nyelv és irodalom óra és heti 1 nemzetiségi népismeret óra biztosítása az első évfolyamtól kezdve
- a nyelvi, irodalmi és népismeret foglalkozások változatos tanulásszervezési eljárások és módszerek mentén valósulnak meg (pl.: projekt módszer, élmény-, dráma-, múzeumpedagógia, stb.)
- negyedik osztálytól kezdve biztosítjuk az angol nyelv tanulásának lehetőségét
- közösségi programokat szervezünk: lehetőséget adunk a horvátországi testvériskolai kapcsolatok ápolására, horvátországi és magyarországi horvát nemzetiséghez kapcsolódó hazai kirándulások megvalósítására, magyarországi és horvátországi nyelvi

és népismereti táborokban való részvételre, hagyományőrző és kulturális programokra való látogatásra

- a Siklói Horvát Önkormányzattal, valamint az Országos Horvát Önkormányzattal értékes partneri kapcsolatot ápolunk, szakmai és anyagi támogatásuk folyamatos segítség a horvát nemzetiségi nyelvoktató program megvalósításában.

2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői

Az iskola helyi tantervét az 5/2020. (I. 31.) kormányrendelet alapján állította össze.

Az általános tantervű osztályaiban a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet alapján az alábbi linkeken elérhető kerettantervet választotta.

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/bevezeto,

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat

A kerettanterv alapján készített helyi tanterv az 2020-2021. tanévtől felmenő rendszerben, az első és ötödik évfolyamon lépett életbe.

A kerettanterv által meghatározott kötelező tantárgyak (a műveltségi területek szerinti felosztásban) és azok minimális heti óraszámai az egyes évfolyamokon az alábbiak:

Alsó tagozat

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	1. évf.	2. évf.	3.évf.	4.évf.
Magyar nyelv és irodalom				
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Idegen nyelv				
Idegen nyelvek	-	-	-	2
Matematika				
Matematika	4	4	4	4
Etika / hit- és erkölcsstan				
Etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz				
Környezetismeret	-	-	1	1
Művészetek				
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technológia				

Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés				
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Felső tagozat

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom				
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Idegen nyelv				
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika				
Matematika	4	4	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek				
Történelem	2	2	2	2
Hon- és népismeret	-	1	-	-
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Etika/hit és erkölcsstan				
Etika /hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz				
Természettudomány	2	2	-	-
Biológia	-	-	2	1
Fizika	-	-	1	2
Kémia	-	-	1	2
Földrajz	-	-	2	1

Művészetek				
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház	-	-	1	-
Technológia				
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	-
Testnevelés és egészségfejlesztés				
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

A választott kerettantervet az általános tantervű osztályainkban az alábbi módon igazítjuk nevelési-oktatási céljainkhoz, feladatainkhoz:

Általános tantervű osztályainkban idegen nyelvként az angol nyelvet tanítjuk, az első évfolyamtól kezdődően. A kerettanterv által meghatározott évfolyamonkénti szabadon tervezhető órakeretet az 1-4. évfolyamokon az angol nyelv tantárgy (2 óra), 6. évfolyamon a hon-és népismeret (1 óra) és az angol nyelv (1 óra), 7. évfolyamon a dráma és színház (1 óra) és angol nyelv (1 óra), 8. évfolyamon az angol nyelv (1 óra), a magyar nyelv (0,5 óra) és a matematika tantárgy (0,5 óra) tanítására fordítjuk.

Intézményünkben az angol nyelv kötelezően választható tantárgy.

2. évfolyamtól kezdve a magyar nyelv és irodalom tantárgyat külön bontjuk, magyar nyelv és irodalom tantárgyakra.

Az alsó tagozaton az oktatásszervezés görbülékenysége miatt a mindennapos testnevelés megszervezése 3+2 órás bontásban valósul meg, ahol a 3 testnevelés óra mellett a 2 óra iskolai szervezésű tömegsport keretében történik. Ezt a gyakorlatot a 2024/25-ös tanévben a 2. és 3. évfolyamon alkalmazzuk.

Mindezeknek megfelelően az általános tantervű osztályaiban az iskola helyi óraterve az alábbi:

Alsó tagozat – általános tantervű osztály:

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	-	-	-
Magyar nyelv	-	3	2	2

Irodalom	-	4	3	3
Angol nyelv	2	2	2	4
Matematika	4	4	4	4
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Testnevelés	3+2	3+2	3+2	3+2
Felhasznált órakeret	24	24	24	25

Felső tagozat – általános tantervű osztály:

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7.évf.	8. évf.
Magyar nyelv	2	2	1	1,5
Irodalom	2	2	2	2
Angol nyelv	4	4	4	4
Matematika	4	4	3	3,5
Történelem	2	2	2	2
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2	-	-
Biológia	-	-	1,5	1,5
Fizika	-	-	1,5	1,5

Kémia	-	-	1,5	1,5
Földrajz	-	-	1,5	1,5
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	-	1	-	-
Dráma és színház	-	-	1	-
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	-
Testnevelés	3+2	3+2	3+2	3+2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Felhasznált órakeret	28	28	30	30

A 2022/23-as tanévtől kezdve tanulóink felmenő rendszerben választhatják a horvát nemzetiségi nyelvoktató program képzési formáját, ebben az esetben tanulmányaikat a horvát nemzetiségi nyelvoktató nevelés-oktatás helyi tanterve alapján folytatják.

A horvát nemzetiségi nyelvoktató nevelés-oktatásának helyi tantervét Az „5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról” alapján készült kerettantervek szerint állítottuk össze, figyelembe véve az Országos Horvát Önkormányzat és a Metodika Horvát Pedagógiai és Módszertani Központ ajánlását.

A horvát nemzetiségi nyelvoktató program (HNNYP) bevezetésének ütemezése:

Tanév/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2022/2023	HNNYP	-	-	-	-	-	-	-
2023/2024	HNNYP	HNNYP	-	-	-	-	-	-
2024/2025	HNNYP	HNNYP	HNNYP	-	-	-	-	-
2025/2026	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP	-	-	-	-
2026/2027	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP	-	-	-
2027/2028	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP	-	-
2028/2029	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP	-
2029/2030	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP	HNNYP

Óraterv a horvát nemzetiségi nyelvoktató programhoz - Alsó tagozat				
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	-	-	-
Magyar nyelv	-	3	2	2
Irodalom	-	4	3	3
Horvát nyelv és irodalom	5	5	5	5
Horvát népismeret	1	1	1	1
Angol nyelv	-	-	-	2
Matematika	4	4	4	4
Etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Testnevelés	3+2	3+2	3+2	3+2
Felhasznált órakeret	26	26	26	28

Óraterv a horvát nemzetiségi nyelvoktató programhoz - Felső tagozat

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv	2	2	1	1,5
Irodalom	2	2	2	2
Horvát nyelv és irodalom	5	5	5	5
Horvát népismeret	1	1	1	1
Angol nyelv	2	1	2	2
Matematika	4	4	3	3,5
Történelem	2	2	2	2
Etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2	-	-
Biológia	-	-	1,5	1,5
Fizika	-	-	1,5	1,5
Kémia	-	-	1,5	1,5
Földrajz	-	-	1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	-
Hon- és népismeret	-	1	-	-
Dráma és színház	-	-	1	-
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Technika és tervezés	1	1	-	-
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	3+2	3+2	3+2	3+2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Felhasznált órakeret	31	31	33	33

2.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai

A helyi tanterv tartalmazza a 2.1-ben felsorolt tantárgyak tantárgyi tanterveit évfolyamokra lebontva, az egyes témákhoz kötelező tartalmakat, fejlesztési célokat és az óraszámokat. A helyi tanterv továbbá tartalmazza a szabadon felhasználható 10% időkeret tartalmát is.

2.3. A választható tantárgyak, foglalkozások

A pedagógusválasztás kapcsán fontos szempont, hogy tantárgyfelosztásunk az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készüljön oly módon, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsuk a megfelelő szakos ellátottságot.

Az általános tantervű osztályokban kötelezően választható tantárgy az **angol nyelv** az első évfolyamtól. Beiratkozáskor a szülő nyilatkozat kitöltésével kéri az emelt óraszámú oktatást. Így a tanuló az emelt óraszámú angol nyelvet tanító osztályba kerül. Ez a választás 8 évre szól, abbahagyni nem lehet. Az angol nyelv tanítása 1-3. évfolyamon heti 2 órában idegennyelvi nevelés, 4-8. évfolyamon heti 4 órában a helyi tanterv szerint történik.

A 2022/23-as tanévtől kezdve a beiratkozó első osztályos tanulóink felmenő rendszerben választhatják a horvát nemzetiségi nyelvoktató program képzési formáját, ebben az esetben tanulmányaikat a horvát nemzetiségi nyelvoktató nevelés-oktatás helyi tanterve alapján folytatják.

A tanórán kívüli foglalkozások egy-egy tanévre szólnak, a tanulók érdeklődése és a tantestület humán erőforrás lehetőségei szabják meg megszervezésüket. Hagyományosan működő tanórán kívüli foglalkozásaink:

- *1-4. évfolyamon:* énekkar, sportfoglalkozások, tantárgyi tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások lehetőség szerint
- *5-8. évfolyamon:* énekkar, tantárgyi szakkörök (magyar, matematika, fizika, kémia stb.), tehetséggondozó foglalkozások (horvát nyelv, német nyelv, angol nyelv, dráma, robotika, sport, természettudomány, stb.) és felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások (magyar, matematika), 8. osztályos előkészítők (magyar, matematika) lehetőség szerint
- A **Boldogságprogram** keretében ennek megfelelő foglalkozásokat tartunk, napközis és osztályfőnöki órákba beépítve, illetve szakkörként a felsőbb évfolyamokon.

2.3.1. Etika/Hit- és erkölcsstan oktatásának megszervezése, a tantárgy értékelése és minősítése

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban Nkt.) 35. § rendelkezései alapján az érintett állami általános iskolákban a 2013/2014-es tanévtől meg kell szervezni az etika oktatást, illetve a helyette választható hit- és erkölcsstan oktatást. A tanügyi dokumentumokban minden esetben az „Etika/Hit- és erkölcsstan” megnevezést kell használni. Így ezek a dokumentumok nem fognak információt adni arról, hogy az adott tanuló etikát, vagy helyette választott, egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstant tanult-e. A világnézet hivatalos és nyilvános dokumentumban történő rögzítésére nem kerül sor.

Az intézményvezető biztosítja az egyházak bemutatkozásának lehetőségét, tájékoztatja a szülőt, hogyan és mikor választhat a hit- és erkölcsstanoktatás között, miként módosíthatja döntését, hogyan történik a hit- és erkölcsstan értékelése, valamint azt is, hogyan kerülnek a csoportok megszervezésre.

Az iskola tanügyi dokumentumaiban az „Etika/Hit- és erkölcstan” megnevezést használja.

A tantárgy értékelése a többi tantárgynak megfelelően zajlik: második évfolyam félévéig szóveges értékeléssel, második évfolyam év végétől kezdve érdemjeggyel történik.

2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban alkalmazható az évfolyamokon/osztályokon belüli csoportos oktatásszervezés, ahol a nevelési-oktatási szakaszoknak megfelelően nem szakrendszerű (alsó tagozat) és szakrendszerű (felső tagozat) oktatás szerint tanulnak a diákok. A csoportokat a foglalkozás jellegének és pedagógiai tartalmának megfelelően többnyire képességalapú differenciált csoportbontásnak megfelelően alakítjuk ki a szubjektív és objektív lehetőségekhez mérten.

Szakkörök és egyéb foglalkozások szervezése: A tanulók az előző tanév végén jelentkeznek a következő tanévre tervezett foglalkozásokra. Amennyiben a jelentkezők száma eléri a minimális csoportlétszámot, lehetőségeink szerint elindítjuk a foglalkozást, melyből a tanuló az adott tanévben csak igazgatói engedéllyel léphet ki.

2.5. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket. Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten szóban, a bizonyítvány kiosztásakor írásban vagy elektronikus úton tájékoztatjuk a szülőket.

2.6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A kulcskompetenciák fejlesztése

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához. Az oktatás-

nevelésnek alapvető feladata van a kulcskompetenciák elsajátításában, ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadó kánonja a kulcskompetenciák meghatározott rendszere.

A NAT az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozta meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban:

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák.

A kulcskompetenciák összetevői fejlesztési feladatokat hívnak elő, amelyek megjelennek az egyes műveltségi területek, tantárgyak évfolyamokra szabott fejlesztési feladataiban is. Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. A leghatékonyabb tanulás olyan életszerű helyzetekben valósul meg, amelyekben komplexen van szükség a kompetenciák összetevőire, ezáltal a megszerzett új ismeretek egy sokkal szélesebb kontextusba ágyazódnak be és alkalmazódnak majd. Az egyén összekapcsolja előzetes tapasztalatait, ismereteit az újonnan szerzett információkkal. Így fontossá válik a különböző kompetenciák, műveltségi területek, tantárgyak összekapcsolódása, amelyek komplex fejlesztést eredményeznek.

A kulcskompetenciák komplex fejlesztését segítik elő a NAT által preferált korszerű pedagógiai módszerek és tanulásszervezési eljárások, amelyek lehetőség szerint jelen vannak iskolánk pedagógiai munkájában:

- *aktív tanulás*, a tanulói kompetenciafejlesztés, az *egyévre szabott tanulási lehetőségek* biztosítási kötelezettsége,
- *a tanulói együttműködésen alapuló tanulás*, differenciált tanulásszervezési eljárások,
- *multidiszciplináris órák*: olyan foglalkozások, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg,
- *a teamtanításnak* olyan *alkalmazása*, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, a foglalkozást akár több pedagógus egyidejűleg is tarthatja,
- digitális technológiával támogatott oktatási módszerek

Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket pedagógiai szempontból kezeljük.

- Fokozatosan átvezetjük a tanulót az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Törekszünk a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére, a koncentráció képességének alapozására.
- A pályaaorientáció keretében megismertetjük a környezetükben lévő foglalkozásokkal tanulóinkat.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.
- Fokozatosan előtérbe helyezzük a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamatokat.
- Fontosnak tartjuk az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztését, az együttműködés értékének tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tekintjük: az életkori jellemzők figyelembevételét, az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.
- Kiemelt feladatként kezeljük a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.
- A pályaaorientáció keretében megismertetjük a környezetünkben lévő munkahelyekkel, munkalehetőségekkel tanulóinkat.

A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítéséhez, gazdagításához felhasználjuk a drámapedagógia eszköztárát.
- Fontosnak tartjuk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását.
- Fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot, az alapvető képességek, készségek elsajátítását, a mentális képességeket, az önálló tanulás és az önművelés képességét.
- Bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikák és a tanulásszervezési módok alkalmazásnak lehetőségét.

- Az önismeret fejlesztésében, az érdeklődési körök feltérképezésével valósul meg a pályaválasztásra való felkészítés.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.
- Célunk az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

2.7. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

Az iskolánk mindennapos testnevelés oktatásának helyi lehetőségei a következők: egy 1200m² sportcsarnok, egy 800m² műfüves pálya, és bár nem az iskolához tartozik egy füves focipálya, mely jó kiindulópontja egy színvonalas gyakorlati tevékenységnek. A testmozgás megvalósításának gyakorlati módját a helyi tanterv tartalmazza, elsajátítása hozzásegíti a tanulókat az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez, vagyis az egészséges életmódra nevel. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jólléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, amelyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegségmegelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ az intézményi komplex mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől. Az alsó tagozaton az oktatásszervezés gördülékenysége miatt a mindennapos testnevelés megszervezése 3+2 órás bontásban valósul meg, ahol a 3 testnevelés óra mellett a 2 óra iskolai szervezésű tömegsport keretében történik. Ezt a gyakorlatot a 2024/25-ös tanévben a 2. és 3. évfolyamon alkalmazzuk.

Célkitűzések:

- az életkori sajátosságokat és a szenzitív időszakokat szem előtt tartó komplex készség- és képességfejlesztés;
- a sportági képzés (kézilabdázás, labdarúgás) megkezdése, mindvégig szem előtt tartva a motoros teljesítmény két alapvető összetevője – a mozgáskészség és motoros képesség – szükségszerű összhangjának megteremtését;
- a tanulók érdeklődését kiváltó újszerű sport-, illetve testgyakorlati ágak megismertetése;
- igényes és sokoldalú mozgáskultúra, magas szintű cselekvésbiztonság megszerzése;
- a testnevelés és sport iránti elkötelezettség, az élethosszig tartó fizikai aktivitás iránti igény megalapozása;
- a tudatosítást elmélyítő, az informáltságot gazdagító, ezáltal a kognitív szférát érintő elméleti ismeretek hangsúlyozása (a személyi higiéniával, a balesetek megelőzésével, a játék-versenyszabályokkal, a sport- és testgyakorlati ágakkal kapcsolatos alapvető technikai-taktikai tudáselemek, az életkorhoz igazított élettani ismeretek, a tudatos tanulást segítő cselekvési, biomechanikai, edzéselméleti elvek, módszerek, az egészséggel, az életmóddal, azaz a test kultúrálásával kapcsolatos ismeretek köre, stb.)
- az erkölcsi tulajdonságok fejlesztése a játék- és viselkedésszabályok betartatásával, a szabálykövető magatartás megalapozásával, a fair play fogalmának megismerésével, az igazságosság elvének elfogadásával és gyakorlatba ültetésével, a kötelességteljesítés, a szorgalmas munkavégzés és a mások teljesítménye iránti felelősségérzet elismerésével, a másokért történő felelősségvállalással, a társakkal való együttműködés fontosságának hangsúlyozásával, a nemzeti öntudatra, hazaszeretetre neveléssel, a demokráciára neveléssel, az agresszió elvetésével, a konfliktusok erőszakmentes megoldásával;
- reális testkép és énkép kialakítása, reális belső értékelés, önértékelés;
- motoros képességek, motoros készségek egymással szerves és funkcionális kapcsolatban történő fejlesztése játékos, élményt nyújtó módszerekkel és célszerű szakpedagógiai instrukciókkal, az életkornak, értelmi képességeknek megfelelő elméleti ismeretekkel;
- az eredményes tanulás alapvető technikáinak megismerése, felkészítés az önálló testkulturális művelődésre;
- a testkulturához kapcsolódó, valamint közösségben végzett motoros tanulás folyamatához kapcsolódó kommunikációs hajlandóság és nyitottság kialakítása;
- a megjelenítés, a végrehajtás minősége, az esztétikai élmény átélése, a kifejezőkészség kinyilvánításának hangsúlyozása.

NETFIT és egyéb felmérések:

Előzetes tudás alapján ősszel és tavasszal:

- Ingafutás időre
- Hajlékonysági vizsgálat
- Testtömeg, magasság, testzsír kiszámítása
- Ütemezett karhajlítás felmérése

- Ütemezett felülés felmérése
- Törzsemelés mérése
- Kézi szorítóerő felmérése
- Kislabda hajítás felmérése
- Helyből távolugrás felmérése
- Tartós futás felmérése
- Váltófutás felmérése
- 30-60-100m felmérése korosztályok szerint
- (600)-800-(1000)-1500m felmérése, a zárójeles váltó
- Távolugrás felmérése
- Súlylökés felmérése

Alsós évfolyamokon

- 30m – 60m sprintfutás
- 400m futás
- tartósfutás
- helyből távolugrás
- távolugrás
- kislabdahajítás
- karhajlítás, törzsemelés, felülés különböző időintervallumban

Felső évfolyamokon

- Ingafutás időre
- Hajlékonysági vizsgálat
- Testtömeg, magasság, testzsír kiszámítása
- Ütemezett karhajlítás felmérése
- Ütemezett felülés felmérése
- Törzsemelés mérése
- Kézi szorítóerő felmérése
- Kislabda hajítás felmérése
- Helyből távolugrás felmérése
- Tartós futás felmérése
- Váltófutás felmérése
- 60-100m felmérése korosztályok szerint
- (600)-800-(1000)-1500m felmérése, a zárójeles váltó
- Távolugrás felmérése
- Súlylökés felmérése

2.8. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés feladata az iskolai nevelő –oktató munka során elért eredmények vizsgálata. Ennek során célunk a követelményekhez viszonyított értékelés, mely minden esetben pozitívan megerősítő, javaslattevő tevékenység.

Az ellenőrzés módszerei:

- Megfigyelés
- Tanulók által készített produktumok vizsgálata
- Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)
- Szóbeli számonkérés
- Füzetek, munkafüzetek ellenőrzése

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- pozitív megerősítést adjon a fejlődéshez
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki
- segítse az értékelés, önértékelés fejlesztésével a személyiség kibontakozását.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési funkciót különböztetünk meg:

1. Diagnosztikus értékelésnek azt a feltáró jellegű értékelést nevezzük, mely célja a tájékozódás, a tanulók előzetes tudásának feltérképezése.
2. Formatív értékeléskor a tanulási folyamat közben vizsgáljuk, mérjük az eredményességet, részelemekre, tudásrészekre fókuszálunk.
3. Szummatív értékelést egy téma, félév, tanév lezárásakor alkalmazunk. Funkciója a minősítés, azt méri, milyen minőségben tett eleget a diák a követelményeknek.

2.8.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a leghatékonyabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.

- A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatása.

- Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.
- A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.
- A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok, használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.
- Online felületek etikus és jogszerű használatának megismertetése.
- Önképzésre nevelés.
- Önálló gyűjtőmunka végzése.
- Csoportos feladat elvégzése.
- Önellenzésre, önértékelésre nevelés.
- A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanóráról a másokra.

2.8.2. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésnek rendje

Az írásbeli beszámoltatás formái:

Az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak. A hiányzó tanulók témazáró dolgozat pótlásáról a szaktanár dönt. Egy nap legfeljebb két témazárót íratunk. A témazáró dolgozat megíratására egy teljes tanórát biztosítunk. A pedagógus a témazáró dolgozatot köteles bejelenteni a megírás előtt egy héttel.

A röpdolgozatok, kisdolgozatok, szódolgozatok, számonkérések nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, bármelyik tanítási órán írathatók, bejelentésük nem szükséges, napi mennyiségük nincs korlátozva.

A szóbeli beszámoltatás formái:

A tanulók ismereteinek számonkérése szóbeli formában is megvalósulhat szóbeli felelet, kiselőadás, beszámoló, stb. formájában. A szóbeli számonkérések nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, egy részük előzetes bejelentés nélkül (szóbeli felelet), más részük (kiselőadás, beszámoló, stb.) a tanulóval egyeztetett időpontban valósul meg, napi mennyiségük nincs korlátozva.

Gyakorlati beszámoltatás formái:

A tanulók ismereteinek számonkérése sokoldalú és a jelen kihívásaihoz alkalmazkodó gyakorlati formában is megvalósulhat prezentáció, bemutató, tanulói produktum

bemutatása, stb. A gyakorlati számonkérések nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, a tanulóval egyeztetett időpontban valósulnak meg, napi mennyiségük nincs korlátozva.

A félévi és az év végi osztályzatot az év közben szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája, annak javuló és romló tendenciája alapján határozzuk meg. Az osztályzatot az érdemjegyek átlaga adja, ebben a témazárók érdemjegyei duplán számítanak. A félévi és év végi osztályzatok megállapításában elsősorban a kerekítés szabályait tartjuk szem előtt. A félévi és év végi értékelésnél a 8 tizedet elérő átlagokat felfelé kerekítjük, az 5 tized feletti és 8 tized alatti átlagokról a szaktanár dönt. A pedagógusok a félévi és év végi osztályzatokat az osztályozó értekezletekig meghozzák.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének érdemjegyekkel való értékelése a témazáró dolgozatok esetében munkaközösségenként egységes. A témazáró dolgozatokat az adott tanévben a szaktanár megőrzi, kérés esetén a szülő fogadó órán megtekintheti.

Az alsós munkaközösség százalékos értékelése a témazáró dolgozatok esetében:

elégtelen	40 %-ig
elégséges	41 százaléktól
közepes	61 százaléktól
jó	81 százaléktól
jeles	91 százaléktól

A felsős munkaközösség százalékos értékelése a témazáró dolgozatok esetében:

elégtelen	29%-ig
elégséges	30 %-tól
közepes	50 %-tól
jó	75 %-tól
jeles	90 %-tól

A kisebb számonkérések esetében az értékelés a szaktanár döntése alapján történik, a pedagógus az értékelés módjáról a tanulót előzetesen tájékoztatja.

A gondviselők a gyermekek érdemjegyeit a tanév során a KRÉTA alkalmazáson keresztül többféle módon nyomon követhetik. A félévi bizonyítványt a tanulók papír alapon megkapják, a gondviselőnek megmutatják, azok aláírásával ellátva bemutatják az osztályfőnököknek. Az év végi osztályzatokat a bizonyítványban rögzítjük, az évvégi ünnepség, ballagás alkalmával a tanulók megkapják. Egy hónappal a félévi, év végi értékelés előtt az osztályfőnök tájékoztatja a szülőt, ha gyermeke bukásra áll valamelyik tantárgyból, tantárgyakból.

2.8.3. Oktatási eredményvizsgálatok

„Bemenetkor” az első és a vonatkozó jogszabályban előírt évfolyamok készségeinek, képességeinek felmérése DIFER mérőeszköz használatával történik szükség esetén a fejlesztési irány meghatározása fejlesztőpedagógus segítségével valósul meg.

- Bemeneti (második évfolyamtól) és kimeneti (az összes évfolyamon) tantárgyi mérések a pedagógus szóveges beszámolójával
- Angol nyelvből a 4. évfolyam végén szintfelmérés történik, melynek eredménye alapján lehetőség szerint a következő tanévben nívócsoporthoz kerülnek kialakításra. A nívócsoporthoz közti áttérés a tanév során nyújtott teljesítmény alapján történik a tanulóval egyeztetve.
- Országos digitális kompetenciamérések 4-8. évfolyamokon minden tanév tavaszán.

2.8.4. A tanulók teljesítményének értékelése

A tantárgyi követelményeket a helyi tantervek határozzák meg. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire. A vonatkozó jogszabályi előírások alapján az alsó tagozaton első évfolyamon és a második évfolyam első félévében szóveges értékelést végzünk, majd a második évfolyam tanév végi értékelésétől kezdve a további évfolyamokon az ötfokozatú érdemjegy az értékelés eszköze: tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzatokkal (jeles, jó közepes, elégséges, elégtelen) történik.

2.8.5. A szóveges értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelt

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

2.8.6. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel. Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot. Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz. Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja. A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan. Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat. Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti. Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt. Fogalmai nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges. Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni. A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

2.9. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése szerintiek:

- tanulmányi munka
- kimagasló versenyeredmények és sportteljesítmények
- közösségi munka
- kulturális és közéleti tevékenység.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák:

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- szaktanári,
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi.

A nevelőtestületi dicséret elnyerésének feltételei: Ha a kitűnő tanuló legalább két tantárgyi dicsérettel rendelkezik, a nevelőtestület az osztályozó értekezleten dönt a kiemelkedő tanulmányi munkáért járó nevelőtestületi dicséretről.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Az osztályfőnökök és a munkaközösségek javaslatára a legkiemelkedőbb – megyei, országos eredményekkel rendelkező – tanulók oklevélben és könyvjutalomban részesülhetnek. Közösségi munkáért a DÖK is javasolhat tanulókat az elismerésre.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, az év tanulója, az év sportolója, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese, stb.), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veheti át.

Csoportos jutalmazási formák:

- lehetőségek szerint megvalósított programok a csoport számára, tárgyi jutalmak.

A következő ***kitüntető címek*** adhatók nyolcadikos végzős diákoknak. Ennek odaítéléséről a tanévzáró értekezleten a tantestület dönt.

- *Kiváló tanuló cím* elnyerésének feltételei:

Tanulmányi eredmény: a nyolc év alatt maximum 3 tanévben jeles, a többi tanévben kitűnő. Példás szorgalom és legalább jó magatartás. Legalább egy tantárgyban körzeti vagy megyei versenyen való részvétel. Amennyiben a jelölt valamely tárgyból versenyeredményeivel igazolja az adott tárgyban nyújtott kimagasló tehetségét, abban az esetben a készségtárgyakból a jó eredmény is elegendő a kiváló tanuló cím elnyeréséhez.

- *Jó tanuló, jó sportoló cím* elnyerésének feltétele:

Legalább 4,5-es tanulmányi átlag. Minimum egy sportágban legalább megyei szintű sportversenyen 1-6. helyezés. Legalább jó magatartás és szorgalom.

- *Kiváló sportoló cím* elnyerésének feltétele:

Legalább megyei sportversenyen elért 1. helyezés. Magatartás és szorgalom változónál nem lehet rosszabb.

- *Kanizsai Tehetség Díj* elnyerésének feltételei:

Legalább jó magatartás és szorgalom jegy. 3 vagy annál több tehetségterület mindegyikén kimagasló eredményekkel rendelkezik (megyei 1-3. vagy országos 1-10. helyezés vagy annak megfelelő kiemelkedő alkotás). Tanulmányai alatt példaértékű közösségi tevékenységet végez az iskola életében.

A *magatartási* elvárásokat a házirend tartalmazza. Ezen elvárások teljesítése alapján az értékelési szempontok a következők:

Példás

- A házirendet minden körülmények között betartja, és másokkal is betartatja.
- Órai és órán kívüli magatartása kifogástalan.
- A közösség alakításában aktívan részt vesz, kezdeményez.
- Iskolai feladatokat önként vállal, és maradéktalanul teljesít.
- Megnyilvánulásaiban őszinte, társaival, tanáraival szemben tisztelettudó, együttműködő és segítőkész.
- Fegyelmező intézkedés nem volt ellene.

Jó

- A házirendet betartja, apróbb hibáit törekszik javítani.
- A közösségben a rábízott feladatokat ellátja.
- Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő.
- Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli figyelmeztető.

Változó

- A házirendet több ízben megsérti, vét a közösségi szabályok ellen.
- A közösség alakításában nincs szerepe, munkájában vonakodva vesz részt.
- Társaival szemben közönyös, megnyilvánulásaiban durva, tanáraival szemben tiszteletlen.
- Fegyelmi fokozata: legfeljebb igazgatói figyelmeztetés.

Rossz

- A házirendet nagyon hiányosan tartja be.
- A közösség munkáját hátráltatja, szándékosan árt a közösségnek.
- A nevelésére tett erőfeszítéseket rendre elutasítja.
- Társaival szemben durva, goromba.
- Tanáraival szemben tiszteletlen, udvariatlan, elutasító.
- Fegyelmi fokozata: igazgatói intés.

A *szorgalom* értékelésekor a tanuló iskolai és tanulmányi munkához való hozzáállását értékeljük. A szorgalom értékelése nem feltétlenül függ össze az eredményes, jó jeggyel értékelt tanulási eredménnyel, hiszen gyenge képességű tanuló is lehet kiemelkedően szorgalmas.

Példás

- Aki tanulmányi munkájában kitartó, a tanítási órákra képességeihez mérten pontosan és rendben, maximálisan felkészül.
- Tanulmányi munkájában többletfeladatokat végez, részt vesz versenyeken, pályázatokon.
- Az órai munkát érdeklődésével, aktivitásával segíti.

Jó

- A tanítási órákra lelkiismeretesen felkészül, feladatait elvégzi, de többletfeladatokat nem végez.
- Órai aktivitása a tőle elvárható, de különösebb érdeklődést nem mutat.

- Érdeklődése csak az iskolai tananyagra korlátozódik.

Változó

- Iskolai és otthoni munkájában csak időnként teljesít képességeihez mérten.
- Órai aktivitása hullámzó teljesítményt mutat.
- Házi feladatait hiányosan készíti el, felszerelése is többször kifogásolható.
- Gyakran szétszórt, figyelmetlen.

Hanyag

- Tanulmányi munkájában gyakran képességei alatt teljesít, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.
- Felszerelése hiányos, így az órai tanulmányi munkát hátráltatja.
- Munkafegyelme rossz, érdektelenség, közömbösség jellemzi.

2.10. A tanulók továbbhaladása

2.10.1. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak *osztályozó vizsgát kell tennie*, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja és nem osztályozható,
- ha egyéni tanulói munkarend alapján teljesítette a tanévet.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg, vagy tanév végén háromnál több tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

2.11. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségkultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Településünkön a következő nemzetiségek élnek:

- német
- horvát
- roma
- szerb.

Iskolánk fontosnak tartja a nem nemzetiséghez tartozó tanulók számára is megismertetni településünk, régióink nemzetiségeinek kultúráját.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulóink részt vehetnek nemzetiségi tanulóink mellett a felső tagozatban horvát és német szakköreinken, amelyeken a nyelvtanulás mellett a nemzetiségi kultúra közvetítése is mérvadó.

A nemzetiségekről szóló oktatás szinterei

Ezen kívül részükre a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot a következő tantárgyak helyi tantervébe építettük be: történelem, ének-zene, magyar nyelv és irodalom, dráma és színház, etika/hit- és erkölcstan és osztályfőnöki.

Nemzetiségi tartalmakat közvetítünk szabadidős tevékenységeink során is: projekt hetek, témanapok, diákönkormányzati programok, ünnepek, vetélkedők, könyvtári programok, kirándulások, külső partnerszervezetekkel való közös rendezvények.

A helyi nemzetiségi önkormányzatokkal jó kapcsolatot ápolunk, számos kapcsolódási ponttal rendelkezünk. Kapcsolatunk a Siklósi Horvát Önkormányzattal igen szoros, együttműködési megállapodással is rendelkezünk, melynek köszönhetően az önkormányzat anyagi és tárgyi támogatását is élvezzük folyamatosan a horvát nyelv tanítása, a horvát kultúra közvetítése, a hagyományok ápolása kapcsán.

2.12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A tanulók esélyegyenlőségének biztosítását iskolánk kiemelt feladatának tekinti. Az esélyegyenlőség lehetővé teszi mindenki számára a jó minőségű szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek hátrányainak kompenzálását az élet számos területén, függetlenül nemüktől, egészségüktől vagy fogyatékosságuktól, származásuktól vagy anyagi helyzetüktől.

Valamennyi tanulónak joga van az oktatási javakhoz, az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való egyenlő hozzáférésre, a képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Ezt segítik elő többek között az iskolában adaptált pedagógiai, mentálpedagógiai, emberi jogi nevelési modellek és programok is (pl. Komplex Alapprogram, Boldogságprogram, emberi jogi nevelési, pszichoszociális fejlesztő foglalkozások). Az iskola hatékonyan együttműködik a segítő szakterületek intézményeivel és szakembereivel (pl. gyermekjóléti, egészségügyi és szociális intézmények, pedagógiai szakszolgálat, bűn- és balesetmegelőzési

szakemberek, különböző társadalmi szervezetek és külső partnerek). A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló alapelveink és intézkedéseink összhangban vannak a helyi és járási esélyegyenlőségi programokkal.

Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulókra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket. Ezért a kiemelt figyelmet igénylő tanulók, valamint a fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége kiemelkedően fontos az esélyegyenlőségi intézkedéseken belül, erősítik az együttnevelést biztosító intézmény légkörének inkluzív jellegét.

Iskolánk – többek között – az alábbi feladatokat látja el az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- mentálhigiénés team támogató (fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, mentálhigiénés szakember, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, iskolapszichológus, iskolai szociális segítő) szerepe
- kulcskompetenciák fejlesztése a tanórákon és a választható foglalkozásokon,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazása, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítése,
- méltányos és egészséges, tanulóbarát tanulási környezet kialakítása (iskolai pihenősarkok, beltéri és kültéri szabadidős játékok, tanliget, játszótér az udvaron, stb.)
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése, szemléletének érzékenyítése folyamatos képzésekkel, programokon való részvétellel és a tudásmegosztás különböző formáival,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló aktív tanulás,
- a differenciáló módszerek alkalmazása,
- a kiemelt figyelmet igénylő tanulók inkluzív együttnevelése,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítása,
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelés (kültéri tanterem, tudatos hulladékelhelyező eszközök, ivóvíz kutak) ,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítása,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatása és alkalmazása a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelése a tanítási órákon tevékenységközpontú tanulásszervezési eljárásokkal,
- a tanulás támogatása, tanulási attitűd pozitív átformálása,
- az önfejlesztésre, élethosszig tartó tanulásra való igény formálása,
- a pályaaorientáció, pályaválasztás, továbbtanulás támogatása,
- személyiségfejlesztés és közösségépítés,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítése (tanítási idő alatti és azon túli programlehetőségek, kirándulások, túrák, osztályprogramok, táborok),
- partnerközpontú nevelés.

3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

Iskolánk pedagógiai programját a fenntartó székhelyén, a tagintézmény-igazgatói irodában lehet elolvasni (Siklós, Hajdú utca 13.), valamint megtekinthető az iskola honlapján, a Kréta rendszerben és a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.

Az egyes tantárgyak helyi tantervei kikérhetőek és megtekinthetőek a tagintézmény-igazgatói irodában.

1. MELLÉKLETEK

1.1. Komplex Alapprogram

A Komplex Alapprogram az 1. és az 5. évfolyamon kerül bevezetésre a 2020-2021-es tanévben.

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyaránt: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevághó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

3. Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrolllos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.

- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

- A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.
- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4. Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a DFHT tanítási-tanulási stratégiát alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
 - A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
 - Az alulmotiváltság mérséklése.
 - A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka □ KIP
- Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia) □ vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek □ projekt módszer
- szituációs játékok

III. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI:

1. A Komplex Alprogram alprogramjai:

- Iskolánkban, mint „Élménysuliban”, minden alprogram megjelenik, hetenként egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
 - mozgásos tanulás osztálytermi környezetben □ szabadidős mozgástevékenységek
- A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben. Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és keresztntantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben.**

2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértel fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák** sokszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció

- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között □ tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajátságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térsejtellet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba □ Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása □ Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb. □ Logikai játékok, logisztika
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keressztertervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az alprogram célja, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tantárgy tananyagának kb. 30%-át (új ismeret) hordozzák. Az éves óraszámhoz viszonyítva 10-30%-a dolgozza fel az új ismeretek 30%-át. A közismereti tantárgyak esetében a tantárgyi és keresztantervi tartalmat (tananyagot) az alprogrami tartalmakkal kapcsolja össze, a DFHT óraszervezési eljárásaival megvalósítva a tanórát. Ezen órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek (a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőkészség, a problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése) fejlesztése is megjelenik.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

3. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a **tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alapprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

□

4. „Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladata

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés) 2. a minősítő (szummatív értékelés)

3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a **tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot.

A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása**. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása**. **Belső továbbképzések**, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

V. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

VI. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETE

1. **A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól.** Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza. □ A tanítási órák **20%-ban** azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
- o A DFHT esetében a 20% fele a DFHT-KIP (10%), a másik fele (10%) az egyéb tanulásszervezési eljárások.
- **10-30%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszámban valósulnak meg.

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT- módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. és a NAT 2020 határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapidokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a *délelőtti* és *délutáni* tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

VII. JELÖLÉSEK AZ OSZTÁLYNAPLÓKBAN

A KRÉTA rendszerben az alábbi lehetőségek szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

KOMPLEX ALAPPROGRAM							
DFHT óra	☐	Ráhangolódás	☐	Testmozgásalapú alprogram	☐	Művészetalapú alprogram	☐
DFHT-KIP óra	☐	Komplex óra	☐	Életgyakorlat-alapú alprogram	☐	Logikaalapú alprogram	☐
Te órád	☐	Digitális alapú alprogram	☐				

1.2. Legitimációs nyilatkozat

A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata

A Siklósi Táncsics Mihály Gimnázium és Általános Iskola Kanizsai Dorottya Általános Iskolájának nevelőtestülete az intézmény pedagógiai programját elfogadta.

Siklós, 2026.08.24.

Pataki Gabriella
tagintézmény-igazgató

A tagintézmény-igazgató jóváhagyó nyilatkozata

Mint Siklósi Táncsics Mihály Gimnázium és Általános Iskola Kanizsai Dorottya Általános Iskolájának tagintézmény-igazgatója, a nevelőtestület elfogadó döntése, valamint a véleményezésre jogosultak véleményének kikérése után a pedagógiai programot jóváhagyom.

Siklós, 2026.08.24.

Pataki Gabriella
tagintézmény-igazgató

A tagintézmény-igazgató nyilatkozata a többletkötelezettségekről

A Siklósi Táncsics Mihály Gimnázium és Általános Iskola Kanizsai Dorottya Általános Iskolájának tagintézmény-igazgatójaként nyilatkozom arról, hogy a pedagógiai programnak **nincs/van*** olyan eleme, amelyből származóan a fenntartóra többletkötelezettséget hárul.

Siklós, 2026.08.24.

Pataki Gabriella
tagintézmény-igazgató